

DOMOLJUB

Izkušna vsak šetrtlek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2. Harednina, reklamacije in inserati pa: Upravništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❀

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petsternata (četina „Domoljubova“ širina 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljanju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Generalni promet pošto-branilišnega urada št. v. 824.797.

Štev. 44.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1907.

Leto XX.

Kaj je z zemljiškim davkom?

Tri vrste nasvetov imamo, kaj naj zahteva kmet od države glede na zemljiški davek. Nakratko jih opisuje naš današnji članek:

1. Najpohlevnejša zahteva pravi, naj se sklene nova postava, po kateri se bo res samo od čistega dohodka plačeval davek, in naj se pri cenitvi ozira na vknjižene dolgove, na kraj, kjer leži posestvo in na način gospodarstva. To je najmanj, kar mora vsak kmečki poslanec z vso odločnostjo zastopati. Slovenski poslanec Pišek je v zvezi s svojimi tovariši dne 19. julija stavil v državni zbornici tak predlog. Da bi se že to izpeljalo, bi se manjša in srednja posestva znatno razbremenila.

2. Drugi zahtevajo to-le: Določi naj se neka primerna vsota dohodkov. Kmet, ki ne doseže te vsote, naj ne plača nobenega zemljiškega davka. Poljski poslanci v državnem zboru so predlagali, naj se določi 600 kron dohodkov v ta namen. Jasno je, da bi bili mali posestniki splošno prosti zemljiškega davka, ko bi to obveljalo. Pravzaprav bi bil pa kmet še vedno

na slabšem nego kapitalist. Ta plača šele dohodninski davek, če mu dohodki presegajo 1200 kron. Kar je za enega, mora veljati tudi za drugega. Na vsak način je primerno, da se tudi za kmeta določi neka za življenje potrebna vsota dohodkov, ki mora ostati neobdavčena.¹⁾ Kako je to potrebno, naj pojasnijo naslednje številke: L. 1905. je bilo v naši državi 5.362.798 oseb, ki so plačevale zemljiški davek. Osebni dohodninski davek je pa plačevalo samo 955.599 oseb (z družinami vred 2.905.381). Iz tega se jasno vidi, kako ogromno število ljudi, ki plačujejo zemljiški davek, nima 1200 K letnih dohodkov. Pri tem ne smemo prezreti, da jih je zelo mnogo takih, ki plačujejo dohodninski davek, pa nimajo nobenega posestva.

3. Najdalj gredo tisti, kateri naravnost zahtevajo, da se mora zemljiški davek popolnoma odpraviti iz cesarskih davkov. Močna krščansko-socialna stranka je v tem zmislu dne 23. julija vložila v državnem zboru poseben predlog. Naša država bi ne bila prva, ki bi to sklenila. Na Pru-

¹⁾ Tako vsoto imenuje postava eksistenčni minimum. To ime je vzeto iz latinskega. Eksistenca pomenja življenje, minimum pa najmanj; oboje skupaj torej: najmanj, kar je za življenje potrebno.

skem že od l. 1893. ni zemljiškega davka več med drž. davki. Splošno se priporoča, naj bi se zemljiški davek smel nalagati samo od dežel ali občin. O ti zadevi pa danes še ne govorimo, ker se opiramo le na državni gruntni davek, ne pa na to, kako naj se zagotove potrebni dohodki deželam in občinam, samo to pravimo, da bi kmetu ne bilo mnogo pomagano, če bi se zemljiški davek, kakršen je, prepustil deželam in občinam. Mi tukaj le poudarjamo, da se nam zahteva, naj se zemljiški davek sploh odpravi iz cesarskih davkov, zdi popolnoma utemeljena in opravičena. Kmečkemu stanu z lepimi besedami ni nič haska, treba je dejanj, in sicer takih, ki pomnože njegove dohodke in mu zmanjšajo izdatke. V tem oziru bi bil odprava zemljiškega davka in s tem tudi vseh doklad, ki se ga drže, gotovo izdatna pomoč.

Kako naj se pa nadomesti potem zemljiški davek? Kje naj dobi država tiste milijone, ki ji pri tem odpadejo? To je važno vprašanje, ki se pa da tudi izlahka rešiti. Te-le nasvete imamo v tem oziru:

1. Dohodninski davek naj se primerno zviša. Namesto, da zdaj davčna mera ostane pri štirih odstotkih, naj gre lepo naprej, magari do 25%.

Kdor ima 50.000 kron dohodkov, ga bo 12.500 kron davka precej manj bolelo, nego kateregakoli malega in srednjega kmeta sedanji zemljiški davek.

2. Uvede naj se stopnjevanje dedščinski davek, zlasti na dedščine, ki jih dobe daljni sorodniki.

3. Naloži naj se stopnjevanje davek na ogromne dohodke, ki jih imajo odborniki (ali kakor se jim pravi, upravni svetniki) velikih delniških družb. Ti dohodki se imenujejo tantieme,

4. Naloži naj se davek na dividende, to je: na tiste dohodke, ki jih vlečejo delničarji od svojih delnic. Pri železarski obrti so n. pr. koncem leta 1906. spravili delničarji po 37½% dobička. Tu naj nastavi država svoj sveder, pa se bo dalo brž še več izvrtati, nego znaša sedaj zemljiški davek.

Shod „Kmečke zveze“ na Brezovici.

V nedeljo, 20. t. m. popoldne ob 3. uri se je vršil shod »Kmečke zveze« v šolskem poslopju za občini Brezovica in Log ob udeležbi 225 posestnikov, kmetov.

Shod je otvoril g. župnik Ant. Žgur ter pozdravil navzoče može in predlagal Andreja Remškarja predsednikom shoda. Soglasno izvoljeni predsednik je predstavil komerc. svetnika, državnega poslanca g. Franca Povšeta, ki je prišel na ta shod naravnost z Dunaja, da poroča o namenu »Kmečke zveze« in o delovanju državnega zbora.

G. Fr. Povše, burno pozdravljen, je v več ko poldrugo uro trajajočem govoru jako poljudno pojasnil namen »Kmečke zveze«, potrebo združenja in posvetovanja kmetijskega stanu v obrambo njegovih pravic. O svojem poročilu je povdarjal, da je bil dozdej kmečki stan še najmanj združen, zato se njegov glas ni dosti vpošteval v parlamentu, a sedaj je vsled volivne reforme ravno agrarna, kmečka stranka v državnem zboru najmočnejše zastopana po svojih poslancih. Našteval je podrobno rane, na kojih trpi kmečki stan, ki jih hoče Slovenska Ljudska Stranka po svojih poslancih zaceliti, opozarjal je zborovalce na ogromne dolgove kmečkega prebivalstva, ki so vknjiženi na kmečkih zemljiščih, na krvni davek, triletno vojaško službo, v današnji dobi, ko kmet niti posla proti visoki plači ne more dobiti, na razne uime, ki zadenejo kmeta vse hujše kot razna industrijska podjetja, na visoke pristojbine ob premembi posestva, na razne kužne bolezni pri živini itd.

Poročal je o novi nagodbi z Ogrsko in nje pomen, s številkami pojasnil, kaj in koliko se iz Ogrske uvozi v Avstrijo in obratno; o novi železnici, ki je zasluga poslancev Slovenske Ljudske Stranke, to je zveza Ljubljana-Karlovce, kar bo za prebivalce, zlasti za kmete ljubljanske okolice velike važnosti in koristi, dalje o potrebi razdolženja na kmeč-

kih zemljiščih vknjiženega dolga, o dosegu znižanja pristojbin, o projektovanem osušanju ljubljanskega Barja in njega bodoči koristi. Priporočal je tudi domača mirovna sodišča po zgledu Švice. — Zbrani kmetje so zanimivemu poljudnemu govoru pazno sledili, pritrjevali in odobravalni vsestransko natančno poročilo in se potem, ko se je izrekla po predsedniku še zahvala gospodu poslancu in zaupnica poslancem Slovenske Ljudske Stranke, razšli z vidno zadovoljnostjo na svoj dom. Shoda so se udeležili le kmetje, ki so večinoma že vpisani v »Kmečko zvezo«, a se je isti dan še več novih udov zglasilo.

Po končanem shodu si je g. svetnik Fr. Povše v spremstvu odbora še ogledal našo parno mlekarno ter se je jako pohvalno izrazil o njej in odbor zagotavljal, da hoče svoj vpliv zastaviti na merodajnem mestu za potrebno podporo.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

NAŠI POSLANCI V DRŽAVNEM ZBORU.

Tudi v tem tednu so naši poslanci vložili nekaj predlogov v korist svojim volivcem. Tako je dr. Šusteršič vložil nujni predlog za podporo prebivalcem v Iški vasi. — Dr. Benkovič, Grafenauer in Pišek so prijeli trgovinskega ministra glede jezikovnih razmer pri poštini direkciji v Gradcu. — Poslanec Demšar je predlagal državno podporo za okraj Kranj. — Gostinčar pa je predlagal podporo za posuševanje cirkniškega jezera in doline Planina.

NAGODBA.

Strašno trd oreh je nagodba za vse narodnosti in za vse stranke. Čudno to ni, pač pa sitno. Odločitev za ali proti je težka. Gotovo je, da nagodba ni taka, kakšne bi si mi Avstriji želeli. Sicer nekateri politiki kažejo na dobičke, ki jih dobi Avstrija po kvoti, po železniških tarifih, konverziji ogrskega dolga, po Dalmatinski železnici itd. — Vendar vse to še nikakor ni toliko, da bi mogli avstrijski poslanci kar meni nič tebi nič podpisati pogodbo. Mnogo je namreč še vprašanj, ki so ostala še nerešena, o katerih bi pa mi želeli, da bi se bila rešila obenem z nagodbo, seveda v našo korist. Zlasti tri stvari so ostale še neodločene: carina, armada in zalaganje armade. Avstrija je leta 1905, v skupno vrečo vrgla 118 milijonov carinskih dohodkov, Ogrska pa le 22 milijonov. Ali je to dobiček za Avstrijo? Kakšne obljube pa je dobila Ogrska glede armade, pa ni niti še znano. Vendar je gotovo, da bi boljše nagodbo, kakor je v sedanjem načrtu, mogli Ogrski narekovati le z orožjem v roki. To vedo tudi poslanci, zato se jim je težko odločiti. Če je nagodba slaba, iz tega še ne sledi, da je kratkoma nesprejemljiva. Kdo je pa porok, da bi nagodba mogla biti boljša? Že iz našega kmečkega stališča moramo biti zoper to, da se nagodba kar tako odkloni, ali da se Avstrija gospodarsko loči od Ogrske. Poslušajte! Če bi se ločila Avstrija od Ogrske, bi nastala v tem tudi carinska meja med obema državama! Carinska meja bi seveda največ škodila Ogrski, toda tudi nam. Mi dobivamo sedaj 15 milijonov meterskih centov žita z Ogrskega. Na to žito bi prišlo po našem avtonomnem tarifu 45 milijonov na leto. Za toliko bi bila dražja moka in kruh. Podobno bi bilo tudi z živino. Mi pa stojimo na stališču, da se moka ne sme po-

dražiti. Zato bi bila v obstoječih razmerah ločitev od Ogrske velika nesreča.

VELIKI PRIJATELJ LJUDSTVA.

Veliki prijatelj ljudstva poslanec Hribar se pa seveda ne briga zato, kaj poreče kmet, marveč v svetem ognju zahteva ločitev od Ogrske. Podpisal je zadnje dni nujni predlog za to ločitev. Ta dični poslanec ljubljanskega mesta je v zadnjem času ustrelil že dva kozla. Najprej je romal v Budimpešto, hoteč, da bi se o njem govorilo, kot o človeku, od katerega je odvisna rešitev nagodbe. In kak uspeh je imel? Spravil je v nevarnost Belokranjsko železnico, dalmatinsko paroplovbo in še mnogo drugih za Dalmacijo važnih stvari! To so uspehi. Sedaj pa podpisuje predlog za ločitev od Ogrske, to se pravi dela pot podraženju moke! Za podiranje tega, kar naši poslanci s težavo dosežejo, je res že vsak človek dober.

NEJASNOST GLEDE NAGODBE.

Nejasnost glede nagodbe je povzročila, da mnoge stranke hočejo z raznimi predlogi kolikor mogoče odložiti debato o nagodbi. Proti taki taktiki je nastopil v zbornici dunajski župan krščanski socialc dr. Lueger, ki ki je izjavil, da njegova (kršč. soc.) stranka ne bo glasovala za nujnost nikakega predloga, marveč da se mora pričeti takoj z reševanjem nagodbe. Mnogo poslancev je res nato umaknilo svoje nujne predloge na kar se je pričelo prvo branje nagodbe. Kakor hitro bo to vprašanje rešeno, lahko izprevidimo že iz tega, da se je oglasilo »samo« 36 poslancev, ki bodo o tej stvari govorili.

Prvi je govoril češki radikalec Choc, ki izjavlja, da morajo češke državnopravne stranke nasprotovati nagodbi z državnopravnih in gospodarskih razlogov. Predvsem se morata spraviti češko ljudstvo in Avstrija.

DR. LUEGER O NAGODBI.

Vsa zbornica je napeto poslušala, ko je nastopil dr. Lueger, da govori o nagodbi. On povdarja, da se kršč. soc. stranka danes še ne more odločiti za nagodbo, ne proti nji. Vlada mora prej dati pojasnila o raznih sumljivih točkah, zlasti kaj se je dovolilo Ogrski glede armade, kake so bili dogovori glede balkanske politike, itd. Od Ogrske se nečemo ločiti, pravi govornik, če pa Mažari le hočejo boj naj ga imajo!

Soc. demokratom je nagodba še precej všeč, ker nagodba podpira veliko industrijo, katero ti zastopajo. Vendar se poslanec dr. Ellenbogen to pot še ni preveč izdal, temveč je navajal razne pomisleke, ki naj jih vlada razprši s povoljnimi pojasnili.

KAJ BO TOREJ Z NAGODBO?

Dasi so si stranke doslej še zelo na nejasnem, kaj naj poreko o nagodbi, vendar si upamo trditi, da bo avstrijski državni zbor odobril nagodbo; to pa že zato, ker nobena stranka noče prevzeti odgovornosti za nepregledno krizo, ki bi nastala, če bi se nagodba zavrgla. Za nas Jugoslovane je največjega pomena železniška zveza Ljubljane z Dalmacijo preko Novega mesta, zato imajo naši poslanci dosti razloga, da glasujejo za nadrobno razpravo.

NEEDINOST V ČESKEM TABORU.

Voda in ogenj sta si stara nasprotnika. Tudi klub, v katerem bi bilo mirno sedeli ljudje raznovrstnih prepričanj in nazorov je nemogoč. To skušajo sedaj Čehi. Agrarci, realisti, radikalni naprednjaki, mladočehi in

katoliško-narodna stranka so razvili pred časom skupen klub, ki naj bi vsaj v narodnih vprašanjih nastopal skupno. Sedaj se je pokazalo, da klub ne more uspevati. — Dan na dan se češki poslanci posvetujejo, kako stališče naj zastopajo nasproti vladi, pa se ne morejo zediniti.

Mladočehi zahtevajo od vlade, naj jim pred razpravo o nagodbi zagotovi tri zahteve: drugo vseučilišče, notranji uradni jezik in podržavljenje nekaterih železnic. Ker pa ministri predsednik odklanja vsako koncesijo, zahtevajo neštrpni člani, naj odstopita češka ministra-rojaka Fort in Pacak. Ta dva sta bila nazadnje že tudi sita vednih pogajanj, zato sta sklenila odstopiti in sta že podala baronu Becku svojo demisijo. — Sodijo pa, da krona začasno ne sprejme demisije, ali pa da počaka toliko časa, da se nanovo sestavi celoletno ministristvo, kar se zgodi po rešitvi nagodbe z Ogrsko. Sodijo, da bi se položaj na ta način olajšal. Glede na svoja ministra bi v tem slučaju mladočehi ne nastopali, tudi češki agenci bi iz političnih razlogov glasovali za nagodbo. »Češko Slovo« piše, da so češki poslanci vsled teh homatij izgubili na Dunaju ves svoj ugled.

MAŽARI IN HRVATJE.

Komaj se je plegla prva razburjenost, ki so jo povzročili Mažari s svojim samogoltnim nastopom proti Hrvatom, že pripravljajo nov napad. Iz Zagreba se namreč poroča, da hoče mažarska vlada Hrvatom vsiliti novo pragmatiko za uradnike. Prvi pogoj za sprejem službe bo v tej pragmatiki znanje mažarsčine.

OGRSKI PRORAČUN.

Ogrski ministriški predsednik je vložil pretečen teden v zbornici proračun za leto 1908. Vsi dohodki so proračunani na 1397 milijonov, izdatki pa za 22.000 K manj. Weckerle je obenem vložil tudi začasni proračun za prve štiri mesece leta 1908.

KAKO SODI SLAVNI NORVEŠKI PESNIK O MAŽARIH?

Björnson, najslavnejši sedaj živečih norveških pesnikov je slovesno povzdignil svoj glas in ožigosal ogrsko vlado, ki tako kruto zatira pravice nemažarskih narodov ogrske krone. Označil je za kruto ironijo počenje Mažarov, ki se na zunaj zelo strastno potezajo za svetovni mir, doma pa vsiljujejo na nemažarskih šolah mažarsčino kot učni jezik, in tudi po železnicah in uradih dajejo mesta le mažarsčini. — Mažare je zapeklo v srce, ko so slišali to bridko a resnično očitje in so se skušali izgovarjati. Toda dejstev ne morejo prikriti. Vnovič se je oglašil Björnson in vnovič obsodil mažarsko početje. Pridružil se mu je tudi slavni ruski pisatelj grof Tolstoj, in izrekel prav tako sodbo. Mažarski listi točijo krokodilove solze in se izgovarjajo — zraven pa hvalijo novo tako krivično službeno pragmatiko.

CESARJEVA BOLEZEN.

Cesarske pisarne nič več ne izdajajo uradnih poročil o cesarjevi bolezni, tudi množice ne hodijo več tako pred cesarski grad Schönbrunn — znamenje, da se je cesarjeva bolezen znatno izboljšala. In res, mrzlica je vladarja popolnoma zapustila, kašelj tudi ponehava, spanje je boljše — skratka obrnilo se je znatno na bolje. Cesar se vsak dan že spreha po nalašč za prirejeni galeriji, ven seveda še ne more, da se mu bolezen ne povrne.

ITALIJANSKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE.

Na Dunaju in v Trstu so priredili italijanski visokošolci shode, kjer so sklenili, da hočejo odločno delati na to, da se ustanovi italijansko vseučilišče v Avstriji, oziroma, da se priznajo v Avstriji izkušnje na italijanskih vseučiliščih.

ODKRITA ZAROTA V SRBIJI.

Čudne vesti prihajajo iz Srbije. Komaj se je pozabil strašen umor prejšnje kraljeve dvojice, se že zopet govori o zaroti proti kralju Petru. Policija je odkrila zaroto med vojaštvom, ki je imela namen uvesti vojaško diktaturo, palniti kralja s prestola in pregnati prestolonaslednika. Prijeta sta bila radi veleizdaje artiljerijski poveljnik Stojanović in polkovnik Kolčić. Postavljena bosta pred vojno sodišče.

TRGOVINSKA POGODBA SRBIJE Z AVSTRIJO.

Srbsko časopisje, ki je obveščeno po vladi, prinaša sedaj pogoje, pod katerimi bi bila Srbija pripravljena skleniti trgovinsko pogodbo z Avstrijo. So pa sledeči:

1. Ne sme se določiti množina mesa za izvoz;
2. izključeno mora biti nadzorstvo srbskih klavnic po avstro-ogrskih živinozdravnikih;
3. ne sme se omejiti mesni izvoz le na govine avstro-ogrskge trge.

ITALIJA POMNOŽI ZOPET BRODOVJE.

Italijanska vlada namerava pomnožiti svoje brodogradilne, dasiravno se od italijanske strani to zanikuje. Zgraditi nameravajo štiri ladje za 18 do 19 tisoč ton s hitrostjo 23 vozlov na uro. Ladje oborože z 10 do 12 najtežjimi topovi. Nadalje dvoje oklopnih križaric, ki bodo prevozili na uro 28 vozlov. Tudi torpedovke in rušilce torpedovk pomnože. Število mornariških novincev povišajo od 25.000 na 30.000 mož. — Mornariški minister namerava predložiti zbornici predlogo, po kateri zahteva 260 milijonov lir za nove ladje. Vsaka ladja bo stala 50 milijonov lir.

OBČINSKE VOLITVE V BELGIJI.

V Belgiji so se vršile občinske volitve. Kakor povsod, so se tudi tu v dvomljivih občinah združili socialni demokratje in liberalci in res tudi mnogokje prodrli, zlasti v delavskih krajih. Po deželi so pa liberalci popolnoma poraženi. Po krajih z meščanskim značajem se kompromis po večini ni obnesel. V glavnem mestu belgijskem, Bruselju, ostane stanje neizpremenjeno; izvoljeni so 4 katoliški, 4 socialistični in 4 liberalni občinski svetniki. Niti socialisti, niti liberalci z izidom volitev niso zadovoljni.

Volitve so prinesle razburjenje celo na kraljevi dvor. Temu vzrok je zlasti dejstvo, da kralja ni v Belgiji. Belgijski kralj že od nekdaj ni na posebno dobrem glasu; kot vladarju mu ne moremo posebnega očitati, a kot katoličan ne živiva posebnih simpatij. Tudi sedaj se je menda vsled »družinskih razmer« odstranil iz Bruselja, kar dvoru sedaj ob volitvah ni nič kaj prijetno.

VSEUČILIŠČE V BOLGARIJI.

Ker obiskuje vseučilišče sofijsko, kakor smo zadnjič poročali, le sedem dijakov, je vlada prisiljena, da podaljša rok za vpisovanje. Vlada upa, da otvori vseučilišče začetkom novembra. — Opozicijska stranka priredila je v nedeljo protestni shod glede na vseučiliško vprašanje.

ŠPANSKI KRALJ NA FRANCOSKEM.

Španski kralj in kraljica nameravata obiskati Pariz, ko se povrneta z Angleškega.

NEMIRI V MAROKO.

Vsi upi, da se bodo marokanske razmere uredile mirovnim potom, so šli po vodi. Zadnja sobota zaznamuje nov boj med Maročani in Francozi. Muley Hafidove prednje straže so napadle dve francoski stotniji; pri tej priliki so Francozi izgubili dva moža, ranjen je pa en kapitan in šest vojakov. — Maročane pa je preganjal general Drude in jim prizadjal velike izgube.

Se ob neki drugi priliki se je vršil spopad med Maročani in Francozi. Neki mož iz rodu Uled-Said je ubil 4 kilometre od tabora Francozov Kuntzera. Ta se je branil in ubil dva nasprotnika. Ko je francoska patrulja hotela vzeti mrliča, je nanjo streljalo 60 Maročanov in jo zasledovalo do Tadderta, kjer je nastala nevarnost, da obkolijo Francoze. Nato je general Drude došel z ojačenji in zbegal Maročane. Ubityh je bilo več Maročanov. Francozi so nato sledili sovražniku v smeri proti Mediumi.

ŠVEDSKA POMNOŽI ARMADO.

Glede na ločitev Norveške od Švedske pred dvema leti je predložila švedska vlada zbornici predlogo, po kateri naj bi se pomnožila švedska pehota za 24 batalijonov po 1000 mož, ustanovi naj se lahka artiljerija, ki obstojati iz 12 baterij s strojnimi puškami poleg topov. Ustanovi se tudi zrakoplovni, ženijski in brzojavni oddelek. Proračun se pomnoži vsako leto za 24 milijonov kron. Mornarica naj dobi dve veliki vojni ladji, dve oklopnici, dve obrežni obrambni ladji, osem rušilcev torpedovk in osem podmorskih čolnov. Za mornarico bo izdala Švedska vsako leto 80 milijonov kron več.

KITAJSKA UVEDE DEŽELNE ZBORE.

Pekinska vlada je ukazala, da morajo takoj sestaviti okrožne, okrajne in deželne zборе. Vlada hoče pripraviti tako ljudstvo na parlamentarno delovanje. Deželni zbori bodo sestavljeni iz zastopnikov uradništva in veljakov. Deželni zbori bodo imeli le posvetovalni glas.

Listek.

Sreča in vera.

(Tirolska povest. — Reimmichl.)

(Dalje.)

4. »Jurij, ti postajaš izdajalec našega Gospoda!«

Drugi dan je zavlada velika žalost pri Goričanu. Žena Cilka je kakor mučenica postajala po hiši, Jurij pa je ves potrj hodil semintja. Izguba lpe staje in krav je težila njegove misli. Še bolj ga je bolel v srcu pogled na ženo. Kako nežno ljubezen in požrtvovalno vdanost mu je ona izkazovala doslej! Kako mu je ona s svojo pristrčno, mlo nprav lepšala in sladila dneve življenja! Kadar je bil žalosten in potrj je prišla Cilka in ga razvedrila s svojim lepim smehom. Zdal pa se plazi ona kakor senca okrog. V polupijanosti in jezi je do smrti užalil njeno ljubezen. Kadar je stopil v sobo in videl, da manjka njegova fotografija v okvirju, ga je vselej zbudilo v srce. Rad bi postavil svojo fotogra-

fajo na prejšnje mesto, a tega ni dopuščal njegov ponos. Cilka bi mislila, da jo natišem prosim odpuščanja — a tega on noče, ker je mož in gospodar hiše!

Žena Cilka je po onem nesrečnem večeru vedno mrzlo srečavala Jurija in ga ni skoraj nikdar pogledala v obraz. To je moža še bolj vznevoljilo. Večkrat je odhajal z doma; ostajal je cel dan kdovekde in prišel zvečer ves pijan domov. Jernej, veliki hlapec, ki je bil kmetov bratranec in je že dvajset let služil pri Goričanu, ga je neki dan pošteno oštel zaradi njegovega čudnega vedenja. — To je bilo Juriju že preveč. Hotel je Jerneja spoditi iz službe, a ga je pregovorila Cilka. Tako je postajalo življenje pri Goričanu vedno temnejše.

Toda naenkrat je prišlo veselje in živahnost v hišo. Čudovita množica tujih gospodov, turistov in izletnikov, je prišla k Goričanu. Dr. Liške in dr. Kilbert sta bila znana z vsemi in sta jih zabavala na nepriljen način. Tuji gospodje so se pohvalili z jedjo in pijačo ter so obžalovali, da se ne morejo za dalje časa nastaniti pri Goričanu. Jurija je to zelo veselilo; ves iz sebe je bil zavoljo zadovoljnih gostov, ki so še prihajali dan za dnem. — Toda popolnoma je zanemarjal tačas poljsko delo. Cel dan je predsedel v stekleni dvorani pri tujcih. Gostil se je in pil z njimi; oni so se sladkali, on pa je pritrdjeval njihovim brezverskim nazorom.

Naslednjo nedeljo je že navsezgodaj prišlo na hrib par ducatov tujih gospodov in gospa. Goričan niti mislil ni na to, da bi šel ta dan k maši. Prisilil je tudi ženo, naj ostane doma in streže gostom. — Veliko veselje je že zavladovalo v verandi, a naenkrat je vse utihnilo. Dr. Liške vstane in začne prebirati dnevni evangelij, Goričan obstoji. — Nekoga gospoda lahko potegne za suknjo in vpraša, kaj to pomeni. Ta mu zašepeta na uho, da je danes nedelja in bo pastor Liške opravil kratko božjo službo. Tedaj se je Juriju zasvitalo v umu. Postal je rdeč kakor kuhan rak in tolkel je z nogami ob tla. Rad bi bil ugovarjal, prepovedal tujeversko službo božjo, a ni imel poguma. Vest njegovo je premagoval strah pred ljudmi in želja po dobičku. Z veliko pozornostjo je poslušal, ko je dr. Liške prišel svojo pridigo. Gladko in sladko je pastorju tekla beseda. Tako prepričevalno je govoril, da Goričan niti opazil ni grdih brezverskih misli v njegovem govoru. Nehote ga je ganila pridiga. Izkušal je umiriti vzbujaločo vest, češ, saj pastor ni izgovoril nobene brezverske besede. Vsak katoliški duhovnik bi lahko tako govoril.

Dr. Liške je že skoraj končal svojo pridigo, ko stopi žena Cilka v verando. Žena, s svojim živovnim življenjem in zdravim verskim čutom, je zapazila precej, kaj se vrši tu notri. Izpoznala je tudi duh, v katerem govori pastor. Zakričala je in jokajoč tekla v hišo. — Jurij je odšel za njo in jo izkušal pomiriti, toda zaman. Žena je jokala v enomer in klicala:

»O Jurij, Jurij — ti postajaš izdajalec našega Gospoda!«

Ženo Cilko ni nobena reč mogla pripraviti do tega, da bi le z enim korakom stopila v verando. Zunaj se je zopet pričelo živahno razveseljevanje in Jurij je moral sam streči obilnim gostom. S seboj je vzel svojega štiriletnega sinčka Matijčka.

V verandi so medtem odstranili stole in mize; eden izmed tujcev je igral na citre in razvil se je živahen ples. Cilka je z jezimi očmi zrla skozi kuhinjsko okno na čudno službo božjo. Rdečica ji je oblivala lice, ko je videla, kako gospodje in gospe zaupno občujejo med seboj. Naenkrat vzame ena izmed razbrzdanih žensk malega Matijčka v na-

ročje, smehlja se otroku in ga poljublja po cellem obrazu. — Cilka ne more več krotiti svoje jeze, iztrga Matijčka ženi iz rok in ga pokriža na čelo, usta in prsi. Tuja gospa prične kričati na glas; v istem hipu začuti Cilka krepet udarec na lice. Mož njen stoji z razgretim obrazom pred njo — on jo je udaril. Zada je začul hripav smeh dr. Kilberta. Tudi drugi gostje zasmehujejo Cilko, ki stoji kakor pribita in se ne gane; žareča rdečica ji sije z obličja, telo njeno trepete. Otroka stisne krčevito k sebi, nato beži v hišo. Potoki solz ji ližejo iz oči. Matijčka nese v spalnico in joka na glas. Vse njeno življenje je ni kaka stvar bolela bolj kakor ta udarec njenega moža. Matijček položi svojo glavico mami na lice in jeclja:

»Ne jokaj, mamica! Ata je hud; ata tepe — Čakaj, bom popihal — Kajne, zdaj ne boli več?«

Žena pritisne otroka na svoje srce in ga poljublja na rdeče ustnice. Ko mu pogleda v oči, zajoka še krčeviteje. Tudi otroku gre na jok. Mati ga posadi na stol in mu da v roke nekaj igrač.

Čimboli premišlja o sramoti, ki jo je ravnokar pretrpela, tembolj se dviga v njej ženski ponos, tem huiše ji valuje kri k srcu. Prihaja ji na misel, da bi zapustila hišo in se ločila od moža — toda vztrepete pred to mislijo. Na otroke misli, misli na moža, na prva srečna leta po poroki in precej si izbije iz glave vsako misel na ločitev. — Na svojo fotografijo na steni gleda. Srbijo jo prsti, da bi jo skoraj vzela doli — toda ne! In žena obrne svoje prosoje oči na Križanega v kotu in vzdihne:

»Moj Bog, dai mi moči in glej na otroka!«

Čez nekaj časa so se osušile njene oči in šla je pripravljat kosilo. Veliki hlapec Jernej je medtem prišel iz cerkve domov. Videl je Cilkinе objokane oči in izpraševal je, kaj se je zgodilo. Cilka ni odgovorila ničesar. Jernej se je pomešal med tuje goste in kmalu izpoznal ves položaj, da se je namreč Cilka zaradi pridige dr. Liške tako razburila in jo je Jurij udaril. Jernej je postal ves rdeč od jeze. Najrajše bi bil kmata javno ozmerjal, a se je premislil. Vrgel si je nedeljsko kamižolo čez pleča in še pred kosilom odšel v vas — naravnost k staremu gospodu župniku, s katerim je imel daljši razgovor.

Jurija Goričana ni bilo cel dan na izpregled. Kakor Kajn je bežal pred ljudmi in ženo, ki ji je napravil toliko sramote. Popolnoma je pretrgal zadnjo vez ljubezni. Cele ure je hodil po gozdu in premišljeval. Čimdalje je premišljeval, tembolj se je sramoval samega sebe. Tolkel se je s pestjo po čelu in si ruval lase od žalosti in kesanja. Sklenil je, da ponižno poprosi zvečer ženo odpuščanja. Ali mu bo mogla še odpustiti? — In ako mu bo odpustila, kako bo z ljubeznijo in zvestobo vse popravil, kar je zagrešil! — Toda ni si upal ta dan stopiti svoji ženi pred oči. Zunaj v svilih je prespal noč...

5. Dobri pastir.

Drugo jutro se je Jernej boječe splazil v hišo. Cilka ga je pozdravila prijazno, a njen obraz je bil žalosten. Že jo je mislil prijeti za roko in poprositi odpuščanja, pa mu ni hotela nobena beseda iz ust. Težko mu je bilo doma. Sklenil je da gre v mesto in ondi poravnati mesečne račune pri mesarju peku in raznih trgovcih. Toda spoznal je, da ima denarja premalo. Vkljub velikim množici letovičarjev in vkljub velikim dohodkom so se pokazali dolгови namesto dobička. — Ako bi Goričan znal računati, bi ga to ne bilo presenetilo. Niti on niti žena nista imela pravega razuma za gostilniško obrt. Vse sta

prodajala preveč poceni; marsikaj nista znala prav pripraviti in se jima je skvarilo. S cennim računom je Jurij mislil privabiti vedno več gostov; pomislil pa ni, koliko stanje nosači in seli na hrib. Sam ni več delal na polju, mlajši hlapci so bili leni, najemati je bilo treba vedno več dninarjev in tako je šlo gospodarstvo rakovo pot. Goričan je tuhtal svoj položaj in prišel do napačnega zaključka, da je kmetija kriva velikih izgub. Kmetija nič ne nese in obenem požre velike dobičke, ki mu jih donajajo tuji.

Sklenil je dati drugo leto večino travnikov in njiv v najem. Živine, ki jo je ubila strela ne bo treba kupiti, povrhu tega pa mu bo precej nesla najemnina. Juriju je ugajal ta načrt; vendar ga je jezilo nekaj, sam ni vedel kaj. — Nekdo potrka na duri.

»Notri!« zakliče kmet.

Stari gospod župnik vstopi. Častitljiva je njegova postava in lasje beli kakor sneg. V potezih na obrazu se družijo globoka resnost z nežno milino. Vsa njegova zunanost ima velik vpliv na ljudi. Kogar pogleda s svojimi globokimi očmi, temu prodré do srca.

»Dober večer, Jurij!« dé župnik. »Naj nekoliko sedem; težka je pot navzgor, in stare so že moje noge.«

Goričan poblebi. S tresočo roko ponudi župniku stol. Sivolas starček si otré pot s čela in pogleda Jurija s svojimi živimi, karajočimi očmi. Čez nekaj časa prične pogovor.

»Jurij — tako govori — težka mi je bila današnja pot sem gori, da še nikoli tako. Večkrat sem že bil tukaj, ko sta ležala tvoji oči in mati tvoja na smrt bolna — oba sem spravil z Bogom, ki jima dodeli srečno večnost! — Vedno sem rad prišel k Goričanu, danes pa ne. Jurij, lahko si misliš, zakaj ne. Nered nadlegujem ljudi na domu, toda tebe ne doim nikjer, da bi ti iz oči v oči povedal, kar ti gre. Ako se pastirju izgubi ovčica, mora iti pastir za njo in jo iskati. — Jurij, ti si se zadnji čas zelo odtujil cerkvi. Niti v nedeljo ne prihajaš več k maši.«

»Moram iti večkrat s tujci na hribe,« odvrne Goričan.

»Jurij — nadaljuje sivolas župnik — nedelja je sveta! Kdor ne posvečuje nedelje, ni več pravi katoličan. Služba božja je več, kakor potrežba tujcev! Šest dni v tednu ti je dal Bog, da si pridobiš častno bogastvo; en dan ni preveč, da ga daruješ Bogu. V nedeljo ravno deli Bog svoj blagoslov, od tega blagoslova je odvisev uspeh celega tedna. Vidi, Jurij: Bog lahko dá in lahko vzame, vzame v četrto ure lahko več, kakor si moreš ti pridobiti leta in leta — ti si že nekoliko poizkusil, Jurij, kako jemlje Bog svoj blagoslov. — Pri Goričanu so vedno visoko spoštovali vero. Tako dobrih in vernih ljudi, kakor so bili tvoji stariši, ni daleč naokrog; zelo vesel sem bil, ko sem tebe s Cilko poročil pred oltarjem. Mislim sem, da bo še trdna ostala stara vera in pobožnost pri Goričanu, upal sem, da boš ti, Jurij, vzgled vsej župniji, pa sem se zmotil, bridko sem se zmotil. — Skoraj bi jokal, ker so se pri Goričanu tako izpremegile razmere. Tvoje življenje in vedenje je javno pohujšanje za moje verne ovčice. Ko sem prišel danes pred tvoje hišne duri, me je zabolelo srce. — Jurij, kje je stara, častitljiva podoba Marije? — Prodal si Mater Božjo zavoljo goljufivega zaslužka! — Jurij, ako bi danes ostali tvoji stariši iz groba — o Bog, kako bi vzdihnil tvoj oče, kako bi jokala mati tvoja!«

Goričanu je silila rdečica v lice; z nogami je brskal po tleh. Stari gospod pa je nadaljeval:

»Jurij, preteklo nedeljo — včeraj — si tudi Našega Gospoda zatajil. — Kar se je

tukaj godilo, me je zbadlo kakor z mečem v srce. Koliko pohujšanje za vso faro! Vso noč nisem zamižal z očesom, tako žalosten sem bil. — Jurij, pomni, kaj delaš. Ako se sovražniki vere naselijo v naši župniji, si ti odgovoren zato.

»Že vem — dé Jurij razjarjen — žena moja me je počrnila pri vas!«

»Tvoja žena ni niti besedice izpregovorila z menoj,« odvrne župnik resno; »tvoja žena je angelj in zasluži, da boljše ravnaš z njo, kakor si doslej... Tuji gospodje so vse izklepetali in povedali tudi, kako si včeraj ravnal z ženo... Jurij, Cilka je tvoj edini angelj varuh; ako si odtujiš tudi njo, potem si izgubljen.«

Župnik je prenehal; Jurij si je grizel ustnice. Čez dolgo časa je zopet prišel župnik — njegov glas je bil kakor goreča prošnja...

»Jurij — tako je govoril — kot tvoj duševni pastir, kot tvoj očetovski prijatelj te prosim: spravi zapeljivce iz svoje hiše!

Goričan je bulil v tla z divjimi očmi in ni znil niti besedice. — Župnik ga pogleda s prosečnimi očmi, nato ga vpraša:

»Jurij, ali ne moreš izpolniti moje prošnje?«

»Imam ženo in otroke — odvrne Goričan kljubovalno — denar moram iskati tam, kjer se dobi.«

»Nobenega blagoslova ni na tem bogozdajalskem denarju,« opomni župnik; »na tridesetih srebrnikih Judeževih tudi ni bilo blagoslova.«

»Gospod župnik — zakriči Goričan razburjeno — ne pustim, da bi me zmerjali v lastni hiši.«

»Tega nisem storil, Jurij — odvrne župnik mirno — samo opominjal sem te in to je moja dolžnost, ker sem dušni pastir.«

Zopet sta molčala oba. Čez dolgo časa vpraša župnik z žalostnim, očitajočim glasom:

»Jurij, ali sem zastoni prišel sem gori na hrib?«

»Kaj mi mari!« odvrne Goričan jezno.

Sivolasi, stari župnik se dvigne pokonci. Njegove besede done veličastno in mogočno:

»Jurij, svojo dolžnost sem storil... Še eno nalogo imam: da svarim svoje farane pred tvojo hišo... Težko mi je in rad bi bil videl, da bi ne prišlo tako; a zdaj ni nobene druge poti. Sam me siliš k temu. — To ti še rečem v slovo: Slabo se bo izteklo pri Goričanu!«

Jurij je skočil pokonci. Mrtvaško bled je bil njegov obraz. Grabila ga je dvojna jeza; nobene besede ni spravil iz ust. Samo s prstom je žugajoče kazal sivolasemu župniku vrata.

Starček je mirno odšel. Zunaj so ga obliše solze...

Razgled po domovini.

Belokranjska železnica v nevarnosti. Veliko veselje je zavladovalo po vsej Kranjski, ko se je izvedelo, da se je našim vrlim državnim poslancem osobito dr. Šusteršiču in Šukljeju posrečilo pripraviti dunajsko in ogrsko vlado do tega, da sta sprejeli v nagodbo tudi belokranjsko železnico. Vse je bilo v najboljšem tiru. Toda Hribarju ni dalo miru. Pretečeni teden se je peljal z nekaterimi liberalci v Budimpešto k hrvaškim poslancem posvetovati se, kako bi preprečili nagodbo in s to tudi belokranjsko železnico. Vsled tega Hribarjevega koraka je nastalo silovito ogorčenje med našimi poslanci, ki so zbrani v »Slovenskem klubu«. Sam ministrski predsednik se je izrazil proti uskoku dr. Ploju in dr. Rybaru, da je vsled tega nepremišljenega koraka Hribarjevega v nevarnosti belokranjska železnica. A Hribar se ne zmeni za vse to, on je celo podpisal na Dunaju neki predlog rusinskih poslancev, ki naravnost meri na to, da se z obstrukcijo prepreči nagodba, on je torej pripravljen prizadeti smrtni udarec belokranjski železnici. Kaj naj rečemo o tem človeku, ki vedno in povsod išče le samega sebe! Kaj porečejo liberalci v Metliki in drugod, ki so mu ob izvolitvi pošiljali čestitke, da sedaj nastopa tako razdiralno. Belokranjska železnica je velikanskega pomena za vso našo deželo, osobito pa za Ljubljano, a sedaj pa pride ljubljanski župan Hribar in jo hoče preprečiti. Kaj porečejo ljubljanski liberalni volivci, ki so se tako pehali za Hribarja, ki take kozle strelja po Dunaju. Vsa Belokrajina bi se morala vzdigniti kot en mož in izraziti ogorčenje nad postopanjem liberalnega poslanca Hribarja. Pri prihodnjih deželnozborskih volitvah naj se pa korenito obračuni z razdiralno liberalno stranko.

Katoliško tiskovno društvo so ustanovili naši somišljeniki v Trstu. Pristopilo je takoj 50 članov, večinoma kot ustanovniki. Društvo si bo nabavilo novo tiskarno in izdajalo tudi slovenski katoliški list, ki je zelo potreben. Tržaška »Edinost« je postala popolnoma liberalna in dela reklamo edinole za ljubljanskega Hribarja in njegovo stranko. Katoliški duhovnik in tudi katoliški posvetnjak ne moreta več z mirno vestjo naročena biti na ta liberalni list. Odbor novega društva se je tako sestavil: predsednik Ukmar, tajnik Čok, podpredsednik Kalac, odborniki pa so: Velhartický, Tul in Guštin. Sedaj pa na delo! Društvu pristopijo lahko tudi lajki, ki plačajo 2 krone na leto.

V Trstu so otvorili v »Narodnem Domu« pretekli teden slovensko umetniško razstavo. Naši kranjski slikarji so izložili več krasnih slik.

Lepa žival. Iz Žirov se nam piše: Posestnik Ivan Kavčič v Žireh, po domače Petron, je prodal tukajšnjemu mesarju Andreju Demšarju bika simentalke pasme, ki je živ tehtal 980 kg (17½ q). Žival je dolgo časa bila krotka, a zadnji čas je postala hudobna, zato ga je moral g. Ivan Kavčič še tako mladega, komaj dve leti in osem mesecev starega, prodati.

Romarska cerkev na Žalostni gori pri Mokronogu je dobila letos šamotni tlak in pretečene dni so pripeljali kamenito obhajilno mizo, krasno delo gosp. Vurnika iz Radovljice. Tudi od zunaj je cerkev vsa prenovljena. Romarji bodo gotovo še rajše hodili v lepo cerkev opravljati svojo pobožnost.

Človek umrl na steklini. Pretekli teden je v ljubljanski dež. bolnici umrl na steklini orožnik v pokoju g. Ivan Kaplja. Pred tremi leti ga je ugriznil stekel pes. Kaplja je pred svojo smrtjo v bolnici ugriznil nekega strežaja, katerega so morali poslati v Pasteurjev zavod na Dunaj.

Smrtna kosa. V Gutštajnu na Koroškem je umrl g. župnik Vencel Valeš vsled mrtvouda. Pogreb je bil v četrtek ob 4. uri v Gutštajnu.

Črnomaljska deputacija na Dunaju. Črnomaljski mestni zastop je poslal štiri svoje člane na Dunaj, v zadevi belokranjske železnice. Dr. Šusteršič jih je peljal k ministrskemu predsedniku Becku in železniškemu ministru Deršati. Čuje se, da so dobro opravili.

Dobro obiskana vinska sejma sta se vršila pretekli teden v Krškem in Novem mestu. Prodalo se je mnogo izvrstnega vina.

Stajerski veleposestnik Brumen v Laskovcu je zadel pri oranju njive na lonec, poln starih denarjev. Ti so iz čistega srebra iz časa rimskega cesarja Antonina, ki je vladal okrog 140 leta po Kristusu. Gotovo bo dobil najditelj lepo vsoto pravega denarja za starinske srebrnjake.

Tifus še sedaj ni ponehal. V Postojni je zopet več novih slučajev. Tudi ni pričakovati, da bolezen preneha, dokler se ne uredi vodne razmere. Ljudstvo je ogorčeno proti Arkotu, Dietrichu in »Notranjcu«, ki so kolikortoliko krivi teh žalostnih razmer, ki vladajo v Postojni. Vsled njihovega gospodar-

stva je trg in bližnja okolica oškodovana za tisoče denarja. — Tudi v Zatičini so nekatere osebe nanovo obolele. Na Virju je umrla pred tednom neka bolnica za to boleznijo. Zdravniku dr. Repiču se je bolezen tako shujšala, da je malo upanja, da okreva. Kakor se čuje, bo zopet prepovedan semenj Sv. Katarine v Zatičini.

Dr. Tavčar se boji, da ne bi pri prihodnjih volitvah izgubil mandata dolenskih mest, zato je v »Narodu« spisal članek, v katerem neposredno udriha po Hribarju, ki je spravil v nevarnost belokranjsko železnico. Dr. Tavčar priznava odkrito v »Narodu«, da liberalna stranka ni prav nič storila za to železnico in da se ji še sanjalo ni, da pride ta železnica tako hitro na dan. — Zato moramo toliko bolj hvaležni biti našim neumorno delavnim državnim poslancem, ki so storili vse mogoče, da se ugodno reši to za Belokrajino veljavno življensko vprašanje.

»Slovenska krščansko-socialna zveza« za Koroško. Dne 20. t. m. se je v Celovcu ustanovila zveza slovenskih krščanskih nepolitičnih društev. Kar po ustanovitvi je pristopilo tej zvezi 11 društev.

Čast. gospod prošt v Dobrievasi operiran. Iz Gradca nam prihaja tužna vest, da so v bolnišnici tamošnjih usmiljenih bratov morali odrezati nogo nad kolonom preč. gospodu proštu v Dobrievasi Matiji Randinu. Upanje je, da počasno okreva.

Slovenci v Ameriki. V Allegheny (Pa.) je umrl Slovenec Nikolaj Berkopec. — V Clardridge (Pa.) je bil ubit rojak Josip Šalohar. — V Bringhamu Canyon Utah se je ponesrečil Slovenec Anton Somrak iz Mirne peči. Nahaja se v bolnici. — Na Calumetu se je ponesrečil Matija Brozovič. — Zgradba slovenske cerkve sv. Jožefa v Calumetu dobro napreduje. — Poroči se v Calumetu g. Peter Fink z Terezijo Matkovič iz Jerneje vasi pri Črnomlju. — Rojak Andrej Muha je dne 27. septembra hotel skuhati zajutrek svojim sostanovalcem. Na neumeven način je hotel podkuriti ogenj, a tu se je vnelo in naenkrat je bilo vse v plamenu. Hiša je pogorela do tal. — Dne 29. septembra je šel Anton Strle na lov. Na potu mu je spodrsnilo, puška se sprožila in cel strel ga zadene v roko. Ponesrečenca so pripeljali v bolnico, kjer mu bodo odrezali prste. — V Brocklynu je umrl Josip Kocjančič, star 38 let.

Shod slovenskih perotinarjev se je vršil v nedeljo 27. t. m. v ljubljanskem »Mestnem

Domu». Vršilo se je več zanimivih predavanj. To je bil prvi slovenski shod te vrste.

V Dravo je padla v torek 22. t. m. ob eni uri popoldne pri Badnovi usnjariji v Mariboru osemletna deklica Angela Sparowetz. Pri umivanju čevljev je izpodrsnila in takoj utonila. Otroci, kateri so to videli, so začeli kričati, a za rešitev je bilo že prepozno. Tam Drava ni zagrajena, čeravno pelje cesta tik mimo. Zunaj na deželi se kmetje kaznujejo, če nimajo majhne mlake ob cesti zgrajene, tukaj pa mestni očetje tega ne vidijo.

Zadružni tečaj v Mariboru. Zadružna zveza v Ljubljani namerava prirediti zadružni tečaj v Mariboru, v katerem se bode poučevalo knjigovodstvo in vse za vodstvo posojilnic in drugih zadrug potrebno. Kdor se za ta tečaj, ki bo trajal več dni, zanima, naj pošlje svojo prijavo Zadružni zvezi v Ljubljani in obenem naj naznani, kateri čas se mu zdi najprimernejši; po večini prijav se bo določil čas. Priporočila se, da se tega tečaja udeležijo po možnosti ne le gospodje duhovniki, ampak tudi inteligentnejši kmečki mladeniči, katerim se bodo najbrž podelile podpore za obisk tečaja.

Rafaelova družba za izseljence ima občni zbor 11. novembra v »Unionu« v Ljubljani. Na to vlepomembo družbo se še povrnemo.

V Ljubljani se je vršil v nedeljo, dne 23. t. m. trgovski shod, katerega se je udeležilo do 300 trgovcev. Navzoči so bili zastopniki trgovskega stanu iz Celja, Gorice in Trsta. Shod je pozdravil trgovski minister dr. Fort pismeno. Govorili so: dr. Majaron o vlogi trgovine v narodnem gospodarstvu, osobito slovenskem; o pomenu Trsta za naše narodno gospodarsko življenje je govoril liberalno-socialistični goriški advokat dr. Tuma; o slovenskem trgovstvu na Štajerskem in Koroškem je poročal posojilnični knjigodja Smrtnik iz Celja; Josip Ulčakar iz Trsta je razpravljal o slovenski trgovski in o višji trgovski šoli v Ljubljani; o koristi trgovske organizacije sta poročala gg. Leopold Fürsager iz Radovljice in občinski svetnik Karol Meglič iz Ljubljane; o novem obrtnem redu in njega vplivu na našo trgovino je poročal dr. Franc Windišer. Prav neumesten je bil in je na mnoge udeležence skrajno slabo vplival oni nepremišljen govorček liberalca dr. Majarona, ki je opravičeval liberalno obstrukcijo v deželni zboru. Naj zavijajo liberalci kakor hočejo, tega ne bodo nikdar utajili, da hočejo z obstrukcijo preprečiti razširjenje volivne pravice, po kateri bo prišel naš slovenski kmet, ki redi tudi trgovce, do veljave.

Zenska bolnišnica cesarice Elizabete v Novem mestu je dozidana in pokrita.

Katoliška tiskarna v Ljubljani dobi novo krasno poslopje, ki bo imelo tri nadstropja. Stavba je že zgrajena do vrha. Ta teden bodo betonirali streho. Prihodnje leto v avgustu se prične vse delo v novi tiskarni. — Tudi »Ljudska posojilnica« dobi novo, elegantno poslopje nasproti hotelu »Union«. Hiša je že zgrajena do strehe.

Framasoni na delu. Poročali smo v »Domoljubu« o framasonem shodu v Pragi, na katerem je bilo tudi nekaj slovenskih liberalcev. Na tem shodu se je sklenilo zaprijeti najhujši boj proti cerkvi. Framasoni so že začeli to delo. Izdajajo nesramen, bogotajski list »Svobodna Misel«, ki ga razširjajo tudi po nekaterih krajih Kranjske. A ne samo v listih grde in sramoté Boga in cerkev, tudi dejansko kažejo svoje sovraštvo do resnice. V Pragi je imel pretečeni teden nekaj dni jezuit Jemelka cerkvene govore, v katerih je omenjal tudi framasonskega shoda v Pragi in protestiral proti bogokletstvu, ki so se čula na tem shodu. To pa seveda ni bilo vseh framasonom, ki ne marajo resnice. In kaj so

naredili ti lopovi! Pretečeno nedeljo so polili cerkvena tla z žvepljeno kislino. Vsled neznosnega, silnega smrada, ki je nastal v cerkvi, se je več oseb onesvestilo in morale so iti iz cerkve. — Pred cerkvijo se je zbralo nad sto framasonov, ki so sramotili iz cerkve prihajajoče osebe in patra. Konečno je vendar prihitela straža in prišla 31-letnega urednika Kalina, ki je grozil in zasramoval patra jezuita. Razven tega je bil prijet rudar Bergman, katerega so takoj obsodili v osemdnevni zapor. — Taki so torej prijatelji naših slovenskih liberalcev, za katere se potegujejo v »Narodu«. Na shod takih ljudi je šel Lotrič iz Železnikov, Hribarjev prijatelj Askerc in idrijski Kristan. Lepa družba to!

Shodi »kmečkih zvez«. V tem mesecu se je vršilo več shodov. V nedeljo 20. t. m. je bil shod »Kmečke zveze« na Brezovici pri Ljubljani in še prej v Št. Jerneju na Dolenjskem. Na prvem shodu, katerega se je udeležilo nad 200 kmetov-posestnikov in mu je predsedoval vrli posestnik Remškar je govoril komercialni svetnik in državni poslanec Povše, ki je razjasnil poslušalcem nagodbo in delo »S. L. S.« v državnem zboru. — Mnogo posestnikov je priglasilo svoj vstop v »Kmečko zvezo«. — V Št. Jerneju je na dobro obiskanem shodu govoril državni poslanec dr. Janko Močvar. Na obeh shodih so odobrili volivci izvajanja poslancev in izrekli »Slovenskemu klubu« na Dunaju zaupnico. Preteklo nedeljo 27. t. m. je bil shod volivcev v Škofji Loki. Govorila sta tu državni poslanec Demšar in dr. Pegan. — V Medvodah je govoril na političnem shodu državni poslanec Gostinčar. Tudi na teh shodih se je izrekla zaupnica poslancem »S. L. S.«

Osebna vest. Knezoškofijski duhovni svetovalec je postal č. g. Šimen Zupan, župnik na Ježici. Čestitamo! — Bivši dekan v Ospu in istrski deželni poslanec Josip Kompare je odšel z istrskimi izseljenci v Ameriko.

V Borovnici je zmagala pri občinskih volitvah v vseh treh razredih »S. L. S.« Liberalci in socialisti se niso upali nastopiti, ker so vedeli, da propadejo. Živeli naši volivci!

Kreditna zadruga obrtnikov se je ustanovila v nedeljo 23. t. m. v Ljubljani. G. Anžič je otvoril dobro obiskano zborovanje obrtnikov. Gospod Rašica, vodja »Zadružne zveze« je prebral in raztolmačil pravila kreditne zadruge, ki bo imela uradne ure vsak torek in petek od 11. do 1. ure popoldne v »Zadružni zvezi« Miklošičeva cesta. Deleži »Kreditne zadruge« so po sto kron, ki se pa tudi lahko izplačujejo v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih. Posojila dobe samo člani zadruge. Opozarjamo naše obrtnike na to novo podjetje, ki bo gotovo v veliko korist obrtnemu stanu. Pristopite, obrtniki, k tej važni zadruzi!

Javno predavanje. Prihodnji torek točno ob pol 8. uri zvečer bo v prostorih »Slovenske krščansko-soc. zveze« v Ljubljani (Francišanske ulice) predaval g. Slavko Ravnihar. Vstop vsakemu prost. Predavanja se vrše vsak torek. Ljubljanske naročnike »Domoljuba« vlijudno vabimo k tem predavanjem!

Presvitemu cesarju se je zdravje že zboljšalo v toliko, da se ni bati nevarnosti. Gotovo je k zdravju mnogo pripomogla molitev avstrijskih narodov, ki so pošiljali vroče prošnje k Vsemogočnemu, da nam ohrani dragoceno življenje našega ljubega, sivolasega vladarja Franca Jožefa.

V Ljubljani se je ustrelil mladi trgovec Emil Schuster, star 23 let. Znešalo se mu je!

Angleški časnikarji, ki so napravili letos izlet tudi na Bled in v Bohinj, jako laskavo pišejo o naši Gorenjski in o sprejemu, katerega so jim priredili naši vrli Blejci in Bohinjci.

Ljubljanski občinski volivci so pozvali v »Slovenca« občinski odbor mestni, da takoj skliče občinsko sejo in se izreče za belokranjsko železnico, proti kateri je Hribar nastopil. — Ravnotako so zahtevali svetniki obrtne in trgovske zbornice za to za obrtnike in trgovce velevažno železnico.

Občinske volitve v občini Grahovo so se končale s hudim porazom liberalne stranke. V III. in II. razredu so zmagali naši možje, v I. so z enim glasom večine zmagali nasprotniki, ker so naši štirje volilci vsled brezbriznosti ostali doma.

Posiljačev denarja v Ameriko. C. in kr. avstrijski konzul v New Yorku opominja pošiljalce denarja v Ameriko na to, da ameriške pošte ne izročajo poštnih nakaznic v roke ljudem, ki se jim denar pošilja, zato dobiva c. kr. konzul večkrat denarje s pošto, pa ne ve komu in zakaj ga naj obrne. Zato prosí, naj se denar na c. kr. konzulat vedno pošilja v čeki ali menicah, ki so v pismu zapečatene, kjer je zapisano, kak namen ima doposlani denar.

Občinske volitve v Cerknem na Goriškem se bližajo. Liberalci pravijo, da se jih ne bodo udeležili. Ne smemo jim zaupati, radi bi nas prevarili. Zato vsi do zadnjega moža na volišče!

»Slovenija« se imenuje list, ki ga je začela izdajati liberalna stranka kot svoje glasilo. Že v prvi številki je znani procdromovec dr. Triller udaril prav ostudno po papežu in cerkvi, napadi se bodo ponavljali tudi v drugih številkah. Ta list se torej ne bo razlikoval od »Naroda«. Zato smo trdno prepričani, da ga ne bo nikdo izmed naših somišljenikov naročil. Kdor ga dobi po pošti, naj ga vrne ali pa porabi za kurjavo peči, ko se bliža zima.

Vipavski dekan in kanonik veleč. gospod Matija Eriavec je obhajal pretekli teden 25-letnico dekanovanja. Ves trg je bil ta dan v zastavah, skoro vse hiše so bile na predvečer slavnostno razsvetlene. Priljubljenemu gospodu dekanu kličemo: Še mnoga leta!

Iz Postojne. Dne 20. oktobra se je ustanovilo katoliško slovensko izobraževalno društvo. G. Luka Smolnikar je v prijaznih besedah povedal mnogo o pomenu teh društev. Do sedaj je pristopilo k društvu 65 oseb. Novi člani še vedno pristopajo. Društvo ima že nekaj lepih knjig, katere društveniki lahko berejo v društveni sobi ali pa si jih izposodijo za domov. Drugo nedeljo, to je 10. novembra bo predavanje in sicer takoj po večernicah.

Župniški izpit so delali v Gorici od 8. do 10. oktobra čč. gg.: Grilac Josip, kurat v Kobjglavi, Sebastijan Tognon, kurat v Topogljano in Karol Piciulin, kaplan pri Sv. Ignaciju v Gorici.

Čudna moč strele. Dne 17. oktobra zvečer se je lokvarski župnik peljal v grozni nevihti skozi trnovski gozd domov. Blizu Nemceva je treščilo nedaleč od voza; luč je ugasnila, konji so hipoma obstali na cesti kakor pribiti; župniku in vozniku se je zdelo, kakor da plavata, vendar — hvala Bogu — hujše nesreče ni bilo; le to je drugi dan zapazil župnik, da je postal njegov žepni nožič — magnetičen.

Osebne vesti. C. kr. okrajni živinozdravnik gospod Ivan Rajar je prestavljen iz Litije v Krško, c. kr. okrajni živinozdravnik g. Ivan Demšar pa iz Ljubljane v Litijo. — Za c. kr. cestarja v Št. Petru na Krasu je imenovan upokojeni orožniški postajevodja gosp. Anton Gaspari, za cestarja pri Ljubljani pa g. Jožef Scanda. Deželnovladnemu tajniku g. Župneku jo poverjeno vodstvo okrajnega glavarstva v Črnomlju.

Smrt na morju. Bivša hišna posestnica v Gaberju pri Celju, A. Zirger, se je v Trstu

vrkala v parnik, da bi se prepeljala v Ameriko k svojemu možu. Med potjo pa jo je zadel kap in je umrla. — Našla je svoj grob v globokem morju. — Ženo, ki je bila že poprej bolna na srcu, je v Trstu razburilo še to, da se ji je izgubil sin, katerega je šele s pomočjo policije našla. Zapustila je na morju štiri otroke, med njimi tri nepreskrbljene, kateri so se sami peljali naprej v Ameriko.

+ Udeležencem na VI. avstrijskem katoliškem shodu na Dunaju. Pisec teh vrstic je govoril te dni s predsednikom pripravljalnega komiteja za VI. avstrijski katoliški shod (predsednik je sedaj Slovencem iz III. katol. shoda v Ljubljani dobroznani g. dr. Albin baron Spinette, ki ima pisarno za katoliški shod v svojem stanovanju, Dunaj I., Fleischmarkt 15). Pri tem katol. shodu se bo po izjavi barona Spinette izvajal princip, da je katoliški shod splošno avstrijski in na njem vsi avstrijski udeleženci enakopravni. Zato je sklenil komite, da so po poslovniku pri debatah po referatih dovoljeni govori v vseh jezikih, ki se govorijo v Avstriji. Pri nemških govorih mora govornik samo predložiti, ki jih stavi s kratko utemeljitvijo podatki v nemškem jeziku spisane predsedstvu. **Vsi oni, ki se bodo vozili s slovenskim posebnim vlakom iz Ljubljane na Dunaj, naj se nemudoma naznanijo uredništvu »Slovenca«, da si pravočasno preskrbe stanovanja.**

Posebni vlak na Dunaj. Vse, ki se namestijo peljati na Dunaj h katoliškemu shodu s posebnim vlakom, prosimo, da to **takoj naznanijo** svojemu župniku, ki potem sporoči na dopisnici uredništvu »Slovenca« v Ljubljani. Priglasila se sprejemajo samo še do prihodnjega torka. V vsaki župniji naj se vzdigne na to pot kak zaveden mož ali mladenič. Vožnja za tja in nazaj bo veljala samo 16 K. Kdor si namerava kdaj ogledati Dunaj naj to stori sedaj, ker bo za vodstvo izvrstno preskrbljeno.

+ Belokranjska železnica in deželni odbor. Deželni odbor kranjski je poslal vsled soglasnega sklepa v današnji seji ministrskemu predsedniku baronu Becku sledeče zahvalno pismo: »Vaša ekscelencija! Povodom obravnav v avstrijsko-ogrski nagodbi je bilo po vplivanju Vaše ekscelencije zagotovljeno tudi podaljšanje Dolenjskih železnic iz Novmega mesta na Hrvaško. Dežela Kranjska, ki že dolgo vrsto let stremi po uresničenju tega načrta, je vzela vest v izpolnitvi te v njenih najvitalnejših interesih utemeljene želje z najodkritosrčnejšo radostjo in globoko zahvalo na znanje. Podpisani deželni odbor kot tolmač teh čustev si jemlje čast, izreči Vaši ekscelenciji za uspešno posredovanje v prilog napominjane železnične zveze najiskrenejšo zahvalo.«

+ Vesela vest za Dolenjsko in Ljubljano. Iz najverodostojnejšega vira smo poizvedeli, da se belokranjska železnica prične vsekakor drugo leto graditi. Poroča se nam, da je v Novem mestu štirideset inženjerjev.

— Krava padla v prepad. Iz Velikega Repna: Dne 15. t. m. je 8-leten fantič, sin Frana Skabaja iz Velikega Repna hiša št. 42 na senožeti, na kateri je velik prepad, pasel živino. Prepad je zaraščen s travo in je 15 metrov globok. Krava se je pa preveč približala prepadu in je zdrsnila v prepad. Ko je fantič prišel drugo živino domov, je povedal, da se mu je krava izgubila, kajti ni vedel, kaj se je zgodilo z njo. Šli so jo iskat, ali zastoni. Slučaj pa je hotel, da se je neko dekle približalo prepadu in je čulo, kako krava stoče v prepadu. Vse prestrašeno je dekle prihitelo v vas naznaniti dogodek. Na to so vaščani hiteli na lice mesta in so v zlic slabemu vremenu — tla so bila vsa razmočena — z veliko težavo izvlekli kravo

iz jame. V splošno začudenje je krava, ko so jo izvlekli iz jame, skušala celo hoditi. Živa je sicer še, ali bati se je, da pogine. Pozor torej, ljudje, na kraške prepade. Ravno v naših krajih skoro ne mine leto, da ne bi si kaka žival zlomila noge ali se drugače poškodovala.

Podržavljenje idrijske realke. Pretečeni teden je bila deputacija iz Idrije na Dunaju zaradi podržavljenja idrijske realke. Gg. Šepetavca in Kristana je seveda vodil ljubljanski župan Hribar. Prišli so tudi v zbornično poslopje, kjer so govorili z Gostinčarjem in dr. Šusteršičem. Naučni minister je deputaciji sporočil, da se je dr. Šusteršič z odločnostjo zavzel za podržavljenje in da je vsled njegove intervencije cela stvar v teku. Po tej izjavi naučnega ministra je jasno, da so vse nade, ki so jih stavili liberalci v Hribarja šle po vodi. On sam nima na Dunaju pri ministrih nikake veljave. Če bodo hoteli liberalci kaj doseči, se bodo morali hočeš nočeš obrniti vedno le na naše poslance.

Maščevanje kurjega tatu. Iz Trsta se 20. t. m. poroča: Grozovito zločinstvo se je dogodilo v sosedni občini Digna. Tam so našli umorjeno 60-letno Tomažino Pinežič, ki je živela od milih darov. Glavo je imela vso razbito in na telesu je imela mnogo sunkov z nožem. Kot umora sumljive so zaprli kmeta Jadrinoviča, njegovega sina in snaho. Sodi se, da je zločin storil kmet, njegov sin in snaha pa sta pazila. Vzrok tega čina je najbrže maščevanje. Jadrinovič je bil namreč pred nekoliko dnevi naznanjen od starke radi kurje tatvine pri oblasti.

Tudi Svobodna Misel. Kakor znano, je dr. Tavčar v letih svojega političnega cveta s svojim koncipijentom dr. Konradom Voduškom, priredil pod zaščito dičnega Brceta shod v Sori, ker so takrat mislili, da se bo dalo morda narediti v Sori kako Ricmanje. Tedaj se je obljubilo, da bosta od državnega pravdnika tožene Sorce zastoni zagovarjala pred sodiščem. Ubogi ljudje so verjeli, bili obojeni — in zdaj so dobili poziv, da naj plačajo pravdne stroške. To je gotovo tudi svobodnomiselno!

Važna opozoritev! Opozarjamo vse z druge in zadrugne, da se glasi naslov stare zadrugne zveze, koje načelnik je g. dr. Janez Ev. Krek, »Zadrugna zveza v Ljubljani« in naj se ne zamenja z liberalno »Zvezo slovenskih zadrug«, koje duševni oče je vrhniški Lenarčič.

Dvoboj dr. Benkovič—dr. Sernec. Častno sodišče dunajske lige proti dvoboju je 25. t. m. pod predsedstvom grofa viteza Madejskega izreklo, da je bilo častno postopanje dr. Benkovičeve v aferi dr. Benkovič—dr. Sernec popolnoma častno in s to razsodbo daje dr. Benkoviču zadoščenje. Dr. Sernec, katerega imenujejo na Štajerskem doktor pasji bič, se bo moral za svoje lunaštvo še zagovarjati pred sodiščem.

Nesreča na Savi. Med Sevnico in vasjo LognaKranjskem se prevažajo ljudje in živina čez Savo z velikim čolnom. Prevoz se vrši tako, da je čez Savo napeta močna železna vrv, ki po nji drči škripec, na katerem je privezan čoln z drugo vrvjo. Ker je zadnje dni vsled obilega dežja Sava močno narasla, je bila vožnja radi nevarnosti ustavljena, oziroma prepovedana. Vkljub temu je v nedeljo, 20. t. m., proti poldne hotel stari brodnik Kirin, ki se je bil najbrže prej že nekoliko napil, dobremu znancu izkazati uslugo in ga prepeljati iz kranjske na štajersko stran, kar se je tudi srečno zgodilo. Ko se je pa brodnik hotel zopet vrniti na desni breg in je iz nasprotnega toka, ki ga nareja voda ob levem

bregu, po neprevidnosti s počez obrnjenim čolnom zavesljal v deroče valovje, je čoln s sprednjim koncem zajel vodo. Brodnik se je v tem hitro oprjel klopi v čolnu, a je z njo vred zdrknil v valovje in utonil.

Rojaku v Ameriki odtrgalo roko in obe nogi. V Newburgu (Cleveland) se je v Steamburg tovarni ponesrečil 23letni rojak Matevž Molek. Pri porivanju kar se mu je izpodrsnilo in pri tem je padel pod karo, ki ga je za seboj vlekla kakih 20 korakov. Ko so ljudje prihiteli, hoteč ponesrečenemu pomagati, so videli, da je Molek bil brez ene roke in brez obeh nog. Ko so ga izvlekli izpod karo, je bil že mrtev. Pokojnik zapušča starše in dve sestri.

Povodenj na Notranjskem. Po pivški dolini na Notranjskem okoli Knežaka stoji še sedaj velikanska povodenj. Poljski sadeži so vsi uničeni, ker so pod vodo. Vsled gnitja zlasti zelja se razširja velik smrad. Bati se je, da ne izbruhne še kaka bolezen. Postojnsko okrajno glavarstvo še do sedaj ni nič precenilo škode. Menda čaka na poročilo orožnikov čez kakega pol leta. Res, pravi škandal!

Smrt v tujini. Nagloma je umrl 29-letni Ivan Urh v Clevelandu. Pokojni je bil doma iz Kamnika na Gorenjskem. V Ameriko je prišel meseca maja t. l.

Zvišanje žitnih cen. Silno naglo stopa cena žitu. Budimpeštanska in praška borza sta hkrati zaznamovali veliko dviganje. Cena pšenice je poskočila za 27/81 kg 11/75 do 12/50. Tako gredo kvišku tudi druga žita.

Cerkvenim organistom priporočamo izborne preludije za orgle, ki so pred kratkim izšle pod naslovom: 800 Orgelkompositionen in den Dur- und Moll-Tonarten zum Gebrauch beim katholischen Gottesdienste, herausgegeben von Aug. Weil, Pfarrer. Cena 9 K 60 v. Prijatelji cerkvene glasbe, ki so naročeni na strokovne liste, so gotovo že brali o teh kompozicijah jako pohvalne ocene, mnogi za cerkveno glasbo vneti čč. gg. duhovni in organisti, ki so si to delo po našem posredovanju nabavili, so tem ocenam popolnoma pritrdili in izjavili, da je ta skladba za naše razmere in moči tako porabna, da presega vse dosedaj znane tozadevne kompozicije. Pripravljeni smo, poslati čast. župnim uradom kompozicijo na ogled, da si sami prepričajo o porabi te skladbe. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Gorenjske novice.

Bohinjske novice.

g Bistrica in mlinarji. Odkar je zgrajen bohinjski predor, opazujemo, da je potok Belca glede vodne množine vedno večji, potok Bistrica pa čimdalje manjši. — Po vsej pravici sklepamo, da si je potok Mala Bistrica izbral drugo pot v gorovju in krenil v predor, kjer se izliva v širokem kanalu v Belco. In res! Struga Belce je preozka, preplitva, premajhna. Dočim potok Bistrica postaja vedno manjši. Zla posledica temu je, da mlinarjem in strojarjem, pi imajo že desetletja svoje mline ob potoku Bistrica, primanjkuje ob času suše poleti in pozimi vodne moči in da niti mleti ne morejo. Z bojaznijo gledajo v prihodnost, kako da bodo preživel sebe in otroke, ako ne bodo mogli vsled pomanjkanja vodne moči izvrševati svojega poklica. Po pravici zahtevajo od države odškodnino. Potom županstva so po svojem priljubljenem poslancu gosp. Jos. Pogačniku pri ministrstvu vložili prošnjo, naj jim podeli primerno od-

škodnino za izgubljeno vodno moč. Sedaj ima država priliko pokazati svojo očetovsko skrb za mnoge rodbine v Bohinju.

g Orglje v župni cerkvi sv. Nikolaja na Bistrici sta leta 1884. izvršila brata Zupan iz Kamne gorice. Bile so sedaj postavljene še v nedovršeni cerkvi; od tlej je minulo 23 let. Trpele so mnogo po zapraščenju in vlagi; zidove še ni bilo osušeno. Ni čuda, da so se izrabile. G. Ignacij Zupan jih je prenovil, na novo intoniral, registre lepo egaliziral, tako, da so značaji registrov povsem umerjeni predpisanim zahtevam. Orglje imajo 19 pevajočih registrov; razpodeljene so na dva manuala in en pedal. Zistem je na stošce. Konstruirane so tako, da so razdeljene na dva dela, in sicer tako, da igralnik stoji popolnoma samostojno v središču kora. — Delo samo hvali mojstra.

Iz kamniškega okraja.

g Moravče. V nedeljo, 20. oktobra t. l. se je vršil v šolskih prostorih izredni občni zbor mlekarke zadrage. Udeležba je bila jako pičla. Fr. Bizilj je otvoril zborovanje ter dal besedo tajniku, gospodu nadučitelju Tomanu, ki je poročal o zadružništvu: Povedal je med drugim: Razmere naše mlekarne so se zadnji čas tako izpremenile, da je bilo načelstvo primorano sklicati občni zbor. Letošnjo jesen se mlekarji slabo godi; dobiva na dan komaj 300 litrov mleka. Izginilo pa je 40 kg masla, nevede kam, vrhutega smo izgubili dva najboljša odjemalca. Predlaga, naj se dobi izkušen mlekar. Načelnik: »Kdor je proti predlogu, naj dvigne roko!« Nobeden se ne gane. Sprejeto. Nato se je razvila živahna debata. Načelnik izjavi, da se odpove načelstvu. Blagajnik, Fr. O.: »Voli naj se nov načelnik!« Zadružnik M. Klopčič predlaga: »Prosi se, naj načelstvo ostane pri starem, ker je že navajeno.« Načelnik se brani: »Kar sem rekel, sem rekel, ena beseda ali sto.« Končno vendar sprejme načelstvo pod pogojem, da pri drugem obč. zboru odstopi. Nato zaključijo zborovanje.

g Odbor »Kmečke zveze« za kamniško dekanijo se je sledeče sestavil: Benkovič Valentin, posestnik v Kamniku, načelnik; Orel Franc, posestnik in župan v Mengšu, načelnikov namestnik, Cerar Pet., posestnik v Domžalah, drugi nač. namestnik, Pavlič Anton, posestnik v Podgorju, blagajnik in tajnik, Pirnat Anton, posestnik in župan na Homcu, blagajnikov namestnik, Perne Anton, posestnik v Stranjah, tajnikov namestnik; Mejač Andrej, posestnik in župan v Komendi, odbornik, Zarnik Boštjan, posestnik v Dobu, odb. Hribar Janez, posestnik in župan v Spitaliču, odb. Tavčar Fran, posestnik v Vodica, odbornik.

Iz kranjskega okraja.

g Iz Št. Jurja pri Kranju. Matija Vidmar, posestnik v Št. Jurju pri Kranju, ima jako dobrega in lepega plemenskega merjasa. Plemen je Štajerskega. Toliko v pojasnilo na razna vprašanja.

g Nova hranilnica. Pravila hranilnice in posojilnice v Kranju je višja oblast v Ljubljani že potrdila. Prvikrat bo nova hranilnica poslovala v ponedeljek, 4. novembra; poslej pa vsak ponedeljek od 9.—12. ure in od 2.—3. ure, ter vsak petek od 9.—12. ure. Obresti bo dajala po štiri in pol od sto, ter bo tako najugodnejša prilika za varčevanje. Može, ki so posojilnico ustanovili, so ustregli vroči želji naših somišljenikov; zato pričakujemo, da tabla ne bo zastoj izobešana. — Svoj prostor ima hranilnica v župnišču tik mestne župne cerkve. —

g Potujočo razsvetljavo je dobil napredni Kranj. Dekleta namreč, ki hodijo po vodo,

morajo seboj jemati laterne. Nekaj Kranjcev je vendar še, ki pijejo vodo (vsaj za prikuho), zato smemo upati, da bo slavni Kranj vsaj od 7. do 9. ure zvečer razsvetljen. Ta bakljada da bo ne le poceni, ampak tudi moderna in praktična. Za razsvetljavo šolskih ulic itak skrbijo obrtni učenci s svojimi cigaretami. Tako bo konečno rešeno vprašanje razsvetljave prosvetljenega Kranja.

g Priznanje. Z vso vnemo se trudi že nekaj dni par delaycev ter ureja mestne kanale. Policaji delo nadzorujejo, po potrebi tudi pomagajo, zato naj cenjeni meščani, če med tem tudi vagabundi izvršujejo svoj posel, ne zamudijo — Trud mestnih očetov vendarle hvaležno priznavamo in cenimo.

g Obrtna šola ima svoj učni čas dvakrat na teden zvečer, enkrat pa ob nedeljah zjutraj. Vselej pa tako pripravno, da je učiteljem in učencem na potu. Morda je veleslavnemu šolskemu svetu že znano, tedaj nečemo več govoriti.

g Korajžni »Gorenjec« je dvakrat pokal kot fant mimo ušes mestnih gg. očetov. V soboto je pa naenkrat nekaj po francosko zastokal, potem pa rep med noge stisnil. Kako že pravijo: »Pa pri nas je korajža, pri vas je pa ni...!«

g »Gorenjčev« šolmašter iz »Radovljice« se norčuje iz veronauka. Pravi: vprašali so me če znam računati, pisati, brati, a če znam krščanski nauk, me niso vprašali. — So pač prav imeli. Da namreč može okrog »Gorenjca« ne znajo krščanskega nauka, že davno vemo, da pa učenci, ki pridejo iz njihovih šol, ne znajo ne brati, ne pisati, ne računati, pa tudi radi verjamemo. Zatorej vprašanje ni bilo tako neopravičeno. — Kdo pa nauke »vtepa« — rajši nikar ne govorimo; je že itak preveč — znano.

Dobrovske novice.

g Posledice povodnj. Poleg Josipa Zorca e zadnja povodenj napravila tudi posestnikoma Janezu Marinku, st., in Francetu Velkavrhju, št. 26, oba iz Svice, prav občutno škodo. Prvemu je popolnoma uničila eno njivo in del travnika. Raz njive mu je odnesla vso rodovitno zemljo ter jo z delom travnika globoko zasula s prodrom. Drugemu pa je zablajala celo njivo repe ter mu deloma zasula drugo njivo detelje s prodrom. Oba sta izdatne podpore zelo potrebna. Ta nesreča — škoda — opazila se je popolno še le, ko je voda odtekla.

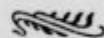
g Hranilnica in posojilnica. Ta prekoristna naprava, prišla je, hvala Bogu, odkar je nje poslovanje prevzel p. n. gospod Valentin Kajdiž, v zares spretne roke in je pričela na splošno korist domače občine že pošteno delovati. Bog daj najobilnejšega blagoslova.

g Naš lov. S tem se pa dela prav po mačehovsko. Že meseca julija t. l. bil je potel zadnji obrok zakupa. Občinski odbor naš je bil sklenil, da se dá lov po javni dražbi v zakup. Okrajno glavarstvo je svojeglavno zakup iznova podaljšalo na ime ljubljanskega župana Hribarja. To je bila prva nepoštenost od strani okrajnega glavarstva, ker je zakup pod roko oddalo drugi osebi, nego je bil oddan pri zadnji dražbi »lovskemu društvu ljubljanskemu.« Proti temu nepostavnemu postopanju okrajnega glavarstva se je bila naša občina meseca avgusta t. l. pritožila na visoko c. kr. deželno vlado. Dva moža iz naše občine sta se pred kratkim informirala pri deželni vladi glede našega lova ter vprašala, kaj je z našim prizivom proti postopanju okrajnega glavarstva. In — izvedela sta, da pri deželni vladi o preporni stvari ni došel še noben priziv. No, lepa nepostavnost je zopet to, da okrajno glavarstvo nujni priziv toliko časa

pridržuje in ga ne odstopi na merodajno mesto v rešitev. Med tem pa lovijo ljubljanski lovci kar brez vsake pravice po naših lovskih revirjih, in, — kakor se čuje, so njihovi lovski čuvaji dobili zaukaz, da naj streljajo vse od kraja. No, ta je pa zopet lepa! Ko bode vse izstreljeno, potem pa prevzame občina lov brez skrbi, ker bode popolno vničen in brez vsakega pomena. Ali je okrajno glavarstvo res le čuvaj gospodskih športov, ne pa tudi pravice davkoplačevalcev? Prosimo odgovora v takošnji rešitvi našega rekurza.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Šmarce. Naše »Katoliško, slovensko izobraževalno društvo« kaj izborno deluje. Dne 29. septembra so moški člani uprizorili igri »Krčmar pri zvitem rogu« in »Kmet fotograf«. Igrali so izborno. Sodelovali so iz posebne prijaznosti člani mekinjskega tamburaškega zbora »Planinka«, katerim je za tako izborno zabavo vse hvaležno in katere bomo zopet naprosili za 17. november, ko bodo naši fantje igrali znano velezabavno igro »Doktor Vseznal.« Na to igro se pripravljajo s hvalevredno vztrajnostjo. Dekleta nam bodo pa 3. novembra priredile igrokaz »Pri gospodi«; moški zbor pa bo dodal nekaj narodnih pesmi. Vse igre se zopet vrše pred mlekarjo na dobro pokritem prostoru. K najobilnejši udeležbi vabi odbor.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Št. Vid pri Zatični. Zopet se je pri nas pojavil tifus, ki je zadnje čase že ponehal, ne sicer tako močno kot poprej, vendar se dobe še nevarni slučaj. Za tifusom je umrla te dni na Virju osemnajstletna Alojzija Kovačič in okrožni naš zdravnik gospod dr. Repič je že drugič zbolel za to boleznijo.

d Kotredež pri Zagorju. Po dolgih bitkah in bojih so vendar v Kotredežu enkrat izvolili za župana gospoda Mihaela Ino, vrlega moža iz Potoške vasi.

d Polšnik. Dne 20. oktobra je našel neki ribič v Savi in sicer v Renkah, župnijske polniške, nekega utopljenca. Spoznali so v njem bivšega krojača, ki je prei stanoval v Zagorju ob Savi, nazadnje pa na Savi. Izginil je bil že junija meseca. Najbrže je truplo ležalo v bilji, pa ga je močno narasla Sava dvignila. Pokopali so ga v Polšniku. — Pretekli teden so opazili v Savi še neko drugo, črno oblečeno moško truplo plavati. Utopljenec je Janez Pirc, krojača, ki je bil 9. junija na Savi. Tam je pil, se prepiral in rekel, da gre v Savo. Pa je res šel. Brez klobuka in suknje je dirjal proti Savi, skočil vanjo in utonil.

d Litija. Po Litiji se zadnji čas mnogo govori o gospodu nadkomisarju Kleinu in njegovi čudni usodi. Bil je dober uradnik, a zdaj bi bil moral po pravilih postati glavar. A sta dva od njega mlajša bila povišana, on pa ne. To je vplivalo na njegovo duševno stanje, da se mu je pomračil duh. Odšel je v Trst, odkoder je pisal svoji soprogi, da bo on že mrtev, ko dobi ona pismo od njega. Hitela je za njim in ga našla v Opatiji, kamor je prišel iz Reke zjutraj s parobrodom. Tam je vzel malo ladjico in veslarja ter se odpeljal po morju. Ko sta bila že precej od kraja, odloži A. Klein klobuk na ladjico in zakliče »Z Bogom!« ter skoči v morje. A veslar je bil uren ter je gospoda Kleina, ko se je pokazal na vrhu, prijel za lase in klical na pomoč, ki mu je tudi prišla. In tako so ga rešili. Gospoda Kleina so pripeljali na policijski urad in tam preoblekli. Pač je bilo težko videti gospo so-

progo vso objokano, ki ga je potem odpeljala v hotel. Čuden slučaj to na vsak način. — Prestavljen je tukajšnji živinozdravnik g. Ivan Rajar v Krško; semkaj pa pride gospod Ivan Demšar iz Ljubljane.

d **Vače.** Učiteljska služba je razpisana do 15. novembra. C. kr. okrajni šolski svet litijski sedaj slepe miši lovi med Vačami in Savo. Kako, pa povemo prihodnjič.

d **Zagorje ob Savi.** Povišanje plače je dosegel zagorski župan. Prva seja, ki jo je sklical v ta namen, je bila nesklepčna. Tudi pri drugi ni šlo vse gladko. Bilo je precej vrišča. Najbolj se je še upiral Čobal. Naposled je večina sklenila, da se županu zviša plača za 200 kron. — Brce in Žrjav sta prišla skup zbirat razvaline zagorskega liberalizma. Sedaj za enkrat pod varstvom sv. Cirila in Metoda. Če ne bosta dva svetnika dovolj, bq treba še tretjega poklicati na pomoč.

Iz Zagorja.

d **Občina Kotredež** je vendarle enkrat prišla do župana. Izvoljen je vrli posestnik Mihael Ino iz Potoške vasi. Svetovalci so: Fr. Drnovšek iz Potoške vasi, Jurij Čebin iz Zavin, Valentin Učakar iz Kotredeža in Jože Pirc iz Rov, tudi vrli možje. Zdaj pa le pogumno po poti, ki ste jo neustrašeno hodili med volitvami!

d **Prav dobro je posvetil** »Slovenčev« dopisnik v žalostne razmere, ki vladajo v tukajšnjem rudniku. Prišel je semkaj pred nekaj meseci nov inženir Tieč. Mož goni rudarje pri delu kakor bi šlo za življenje in smrt; dobička od tega seveda nima nihče drugi kakor judje tamkaj na Dunaju. Za varnost se seveda nič ne briga; pravijo, da v jami vse križem leži les. Tako je zmiraj: ko se bo zgodila zopet kakšna velika nesreča, bodo pa seveda delavci sami krivi! Takrat bodo seveda gospodje šele začeli misliti, da bi bilo dobro za silo zopet kaj popraviti. — O kakšni deputaciji, ki bi bila šla k ravnateljstvu, da o pravem času se zabrani nezgodo, se nič ne sliši. Sicer je Čobal na zadnjem shodu govoril vse različne stvari, o mleku, o županu, o klerikalcih, zaradi lepšega tudi o razmerah v jami, ali bile so to le besede. Dejanja pokažite! Ganite se vendar, gospod Mihael, stopite v grad, da vas bodo tudi tamkaj slišali; saj vedno kričite, da so delavci vsi vaši, torej zanje tudi kaj storite. Ker drugače bo le res tisto, kar je nekdo znil: Zunaj je Čobal kakor lev, v gradu se drži kakor božji volek. Pa ne da bi se gospodov tako — na tihem — bali?!

d **Sicer pa so,** kakor slišimo iz državnega zbora, rdeči prijatelji delavstva povsod enaki: doma in pa pred volitvami vpijejo, da hočejo le oni delavcu dobro, ko naj bi se pa za delavca res kaj storilo, ga pa izdajo. Ker vemo, da gospod Miha to pred svojimi ovčami skriva, hočemo mi to povedati ljudem. Dunajski župan Lueger — torej vodja krščanskih socialcev — je predlagal 100 (reci sto) milijonov kron za starostno zavarovanje delavcev. Kdo je bil zoper? Najbrž poslanec Povše? O ne, ampak ti ljubi delavski prijatelji — socialnodemokratski poslanci. V državnem zboru je prišel na vrsto predlog, da se podpravijo rudniki na Češkem. Kdo je bil zoper? Seveda, gotovo spet Povše! O ne, ampak zopet tisti socialni demokrati, ki se vedno ustijo — pri volitvah seveda — da naj država prevzame rudnike v svojo roko. — Prišel je na vrsto predlog, da se zboljšajo razmere železničarjev. Gotovo so stavili tak predlog socialni demokratje! O ne, dragi moji zagorski sodrug! Predložil ga je češki poslanec Buržival, podpisal pa — strah božji! — grajšček Šusteršič, duhovnik Krek, delavec Gostinčar. Pa so bili tega socialisti vsaj

veseli? Motite se, bratje sodrug, eden prvih rdečih poslancev dr. Ellenbogen je izjavil, da je predlog nepotreben in samoljuben in da bo socialna demokracija glasovala proti; drugi rdečkar je pa delavce imenoval celo nerazsodno maso!! Ali se je mogel kdo kedaj še bolj norčevati iz bratov sodrugov?! Zato pa možje, ki ste slišali, kako so ob volitvah lagali naši Čobalovci in obrekovali našega vrlega poslanca Povšeta, ki ste morali sami čutiti, kako so vas sramotili, ki ste vkljub vsemu strahovanju njega volili, shranite si to-le številko »Domoljuba« in pomolite jo vsakemu socialistu pod nos, če se bo še upal trditi, da ga more le socializem zveličati, ali če bo še kedaj lagal o naših vrlih poslancih!

d **Začelo se je daniti** tudi pri nas: ustanovilo se je dne 27. t. m. »Vzajemno strokovno društvo premogarjev v Zagorju«. Več prihodnjič. Za danes samo to-le: Vrli možje, ki ste preorali ledino, le pogumno naprej! Brez laži in obrekovalja vas ne bodo pustili, pa nikar se ne bojte, kdor hoče zmagati, ta se mora vojskovati. Živeli!

d **Lepo je dokončal** svoje življenje rudniški pismonoša Ivan Janežič. Skoraj četrto stoletja je opravljal zvesto svojo službo. Še zadnji dan je bil v službi. Proti poldnevju se vleže, popoldne ob treh ga previdijo, čez nekaj minut je že izdihnil. Kako priljubljen je bil dobri starček, je pokazal lepi pogreb. Pred tednom so mu pokopali taško.

Iz Št. Ruperta.

d **Šesta žrtev** nove železnice je bil Vincenc Zaman iz Hrstnega, ki je umrl v Kandiji. Delal je na železnici, kjer se je prehladil. Šel je v bolnišnico in čez devet dni umrl vsled vnetja možganov, star 21 let. Bilo bi pač bolj treba paziti na svoje zdravje!

d **Radi mlekarke zadrage** je bil pretečeno sredo, to je 23. oktobra, razgovor v občinski hiši. Navzoč je bil mlekarški nadzornik gospod Legvart, grof Barbo in mnogo drugih z županom vred. Vsi navzoči so pritrjevali odkritemu dokazovanju gospoda Legvarta glede mlekarstva in živinoreje. Jasno je, da se mora tudi nna tem polju začeti še živahnejše gibanje, nego dosedaj. Nekaterim politikom seve ni šlo v glavo, kako je mogoče se spustiti tudi na to »nizko stroko« kmetijskih koristi, menda zato ne, ker dosedaj liberalci niso imeli za nobeno zadrugo veselja, ampak samo zabavljanje. Treba to že pustiti na stran. Prav je rekel neki gospod: »Kronca je dobra, bodisi liberalna ali klerikalna.« Eno je gotovo: mlekarne danes nosijo velikega dobička kmetu, kjer se ravna previdno in brez strankarskih ozirov in strasti. To je spoznal grof Barbo. Čast mu zato! Naj bi mu sledili tudi drugi — saj vedo, da politika, ki so jo jeli ljubljanski liberalci sedaj z zadrugami, ne bo imela mleka, ker je preneumna in prenerodna. Torej veljaj grofova beseda: da delajmo vsi za mlekarstvo — brez strasti! Prihodnjič pa še!

Belokranjske novice.

d **Radovica.** Dne 20. oktobra smo obhajali veliko slovesnost blagoslovljenja kipa Marijinega spočetja ter oltar mladeniške Marijine družbe. Kip so nam blagoslovili domači gospod župnik. Prihiti so na to slavnost iz Metlike dva gospoda kaplana in mladeniči Marijine družbe. Prav lepo je bilo videti procesijo, ki se je pomikala precej daleč po vasi, pri kateri so štirje mladeniči nesli Marijino podobo na okrašenih nosilnicah. Med petjem moškega zbora lavretanskih litanij in drugih Marijinih pesmi in med slovesnim pritrkavanjem zvonov. Domača dekleta so nam pa prav okusno ozaljšala cerkev. Iskrena zahvala gre

domačemu gospodu župniku, ki se toliko trudijo za mladeniško družbo, in tudi obema gospodoma kaplanoma iz Metlike. Gospodu Petru posebe za tako ganljivi cerkveni govor, gospodu Stankotu pa, ker so nas po končani slovesnosti tako razveselili s tamburaši pod vodstvom gospoda Mihelčiča. V zadnjem času se je pri nas na Radovici ustanovila »Hranilnica in posojilnica«. Bog ji daj dobrega uspeha! — Tudi bogato vinsko trgatve smo letos imeli, tako da je ljudem sodov manjkalo. Ker je v tako lepem vremenu grozdje zorelo, bo tudi prav dobra vinska kapljica. Torej kupci, le pridite, boste gotovo zadovoljni!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d **Iz Strug.** Čujemo, da se načelnik cestnega odbora gospod Rudeš nekaj protivi naši cesti, kajti izrekel je javno, da naše ceste sploh treba ni. Mi Stružani pa trdimo ravno nasprotno, namreč da je bila naprava nove ceste ena izmed najnujnejših naprav, pa ne samo za našo občino, ampak tudi za sosedne, kakor je n. pr. hinjska občina, katera je navezana na postajo Dobropole. Znano je, da ob deževnem vremenu pridre voda iz bližnjih podzemeljskih jam ter poplavi polje in cesto, tako da ni nikakor mogoče skozi, kajti voda stoji včasih po cesti več metrov na visoko ter tako pretrga za več dni vsak promet s postajo in bližnjimi vasi. Ali ni torej bedasta trditev, da ceste treba ni? Čudno se nam zdi, kako more on, bivši kandidat za državni zbor, kaj takega trditi, saj vendar ve, da tudi mi plačujemo cestne naklade ravno tako kot drugi. Zares škoda, da ga nismo volili za poslanca, ta bi bil delal za nas.

d **Iz Zatičine.** (Sladkor se je podražil.) Več žensk je bilo nedavno zbranih v Št. Vidu. Tu je nek mož nakupil več različnih stvari, pa o raznih stranskih potih je prišel domov. Neka oseba izmed njegove družbe mu je vzela pet kilogramov sladkorja. Prišel je F. S. domov brez sladkorja. Toda on in njegova žena obdolžita neko osebo tatvine. Na podlagi sodnijske razprave v Višnji gori sta morala to obdolžitev preklicati in zadovoljna biti, da sta ob sladkor prišla in velike stroške imela, tako da ju stane ena kila sladkorja osem kron. Ta sladkor je bil res drag!

d **Iz Soteske** se poroča: Približala se je žalostna ura, da nas zapuste naš dobri gospod župnik Janez Plevaneč, 23 let so delovali med nami. Niso imeli niti enega nasprotnika v celi župniji. Težko bomo preboleli ta udarec, toda tolaži nas to, da bo ostala med nami rajna mati gospoda župnika. — Opomnija uredništva: Posestnik A. Z. nam je poslal pesmico, ki jo je speval na odhajajočega gospoda župnika. To pesmico priprostelega kmečkega moža, ki jo je spevala ljubezen do ljubljene duševnega pastirja, tu priobčujemo:

23 let ste nas učili
In pred napakami svarili,
Z veliko vnamo duše ste vabili,
Na dobro pašo jih vodili,
Mnogo novorojenčkov ste krstili,
A veliko jih v grob spremili.
Lepo ste naše otroke učili,
Telo in dušo nam zdravili.
O da b' od Boga plačilo Vi dobili!
Nikakega se niste bali truda,
In četud' je bila mnogo zima huda
Veselo vedno šli ste Vi na delo.
A pri tem zadela Vas je božja roka
Izgovoriti nam je to težko brez joka.
Mi radi smo Vas vedno poslušali,
Četudi včasih malo smo dremali.
Upajno, da nam ne bo zameril Bog.
Ki ve, da mnogo ima kmet nadlog.
Imeli mnoge ste pri nas težave
A te naj Vam poplača Oče iz višave!

Notranjske novice.

Iz reške doline.

»Notranjec« tolaži samega sebe, češ, da »nvidevajo njegovi ljudje vsi potrebo glasila, a da bi se ganili in list podpirali z dopisi, agitacijo in prispevki, jim ne pride na misel.« Piše tudi, da se bo »odločilo glede njega« na shodu 10. novembra v Postojni. Ej, ti »prispevki«, kaj so že vsi pošli, ki so se nabrali za te ob zadnjih državnoborskih volitvah? Revšče pa se je vedno bahalo, koliko naročnikov ima. No, te lončene tvoje noge bodemo že kmalu ti razbili še. Lajaš pa kolikor ti je drago še lahko in uganjaš še najgršo hinavščino pred tvojo smrtjo; kdo pametnih in razsodnih ljudi se pa še zmeni za otročarije lističa »političnih tepcev?« Na raznih naših shodih bodemo že korenito posvetili tvojemu hribarjanstvu.

O zanimivih javnih vprašanjih se bo govorilo v Postojni na shodu liberalcev. No, mi je danes lahko povemo na shodu liberalcev. No, mi danes lahko povemo spored njegov. Ata Žužamaža bode predaval o postojnskem vzornem vodovodu. Propali kandidat Dekleva o varstvu zajcev. Košomatov Tone o bigulah in podpredsednik političnega društva za Notranjsko, Fadguc, kako znajo liberalci prirejati protipostavno politične shode in imeti povrh še korajžo ulagati tožbe proti braniteljem postav, trnovski učitelj Lampert pa o dopisovanju v »Notranjca«. Liberalci ali pravzaprav »neodvisni kmetije«, bobnajte kakor hočete; eno je gotovo: propadli bode kakor ste široki in dolgi in poskrbeli bomo že, da bo ta padec še sramotnejši nego zadnjič.

+ Zakaj da ustanavljajo liberalci razne zveze brez zadrug, nam je povedal »Notranjec«. Je to sicer čisto neškodljiv listič, ki po svoji naivnosti pospešuje prebavljanje, če se ga čita ravno po kosilu. Toda včasih igra vendarle vlogo enfant terrible-a, ki marsikaj izpove, kar liberalcem ni všeč. Lenarčič pravi, da ustanavlja zadrug iz gospodarske potrebe. Zato je seveda tudi »iz potrebe« ustanovil Zvezo mlekarskih zadrug, ki sploh ne more dobiti mleka, da bi ga v Ljubljani prodajala. Imenitno pa je priznanje »Notranjca« glede te mlekarske zveze. Le poslušate: »Dve zvezi mlekarskih zadrug imamo zdaj na Kranjskem. Notranjske zadrug so večinoma pri prvime-novani zvezi, ki je v rokah naprednjakov. Vsakega moža, ki ga strankarstvo še ni oslepilo, želja je, da se zvezi združita. Seve mora biti popolnoma izključeno, da bi se zanesla politika v zvezo! Urediti se morajo že pravila tako, da bo enkrat za vselej nemogoče, da si klerikalci prisvoje zvezo v umazane svoje namene.« Pa naj kdo reče, da Lenarčič ničesar ne zna! Najprej izve pri popravkarju Pircu, da je poljedelsko ministristvo vpslalo dopis, s katerim pozivlja državnega mlekarskega nadzornika g. Legvarta in Zadrugno zvezo v Ljubljani, da izvedeta ustanovitev mlekarske zveze za Kranjsko; zatem hiti takoj ustanoviti Zvezo mlekarskih zadrug, o kateri sam Notranjec priznava, da je liberalnega duha. Takoj potem vložil pri poljedelskem ministristvu prošnjo za podporo, češ, da je on z njegovo zvezo ustregel vsem zahtevam, ki jih je ministristvo stavilo do mlekarskega nadzornika in do Zadrugne zveze, s katerimi pa — žal — iz raznih vzrokov ni mogel priti v dotik. Ker pa vidi, da mora njegova mlekarska zveza brez zadrug, ki je po lastni izjavi naprednjakov osnovana edinole iz političnih nagibov, poginiti kot riba na suhem, bi jo pa rad združil z »Mlekarsko zvezo«. Ker ni g. Legvart kot državni mlekarski nadzornik mogel po-

tegniti z nepotrebno in politično mlekarsko zvezo Lenarčičevo, marveč se držal naloge, poverjene mu od poljedelskega ministristva, mu sedaj liberalci groze, da »posežejo po jako vabljivem gradivu«. Le naprej Lenarčič. Pirc in sodrugi? Ali se niste še dovolj osmešili? Ali želite, da pridemo mi na dan s še bolj zanimivim gradivom? Smešni so ti gospodje v svoji onemogli jezi, v kateri bi radi onemogočili vsako veliko in resno gospodarsko akcijo. Seveda jih to boli, da nimajo oni vse komande.

+ Zmešane glave. Dr. Tavčar v »Narodu« piše za nagodbo, v »Notranjcu« pa neki mladiči čivkajo, naj tudi slovenski poslanci stopijo v opozicijo proti nagodbi Liberalna stranka je stranka zmešanih glav! Taka stranka ni sposobna komurkoli dajati kakih navodil, najmanj pa našim poslancem.

Iz Hotedršice.

d Občinske volitve so pred durmi. Nihče se bolj ne pripravljaja zanje kot naši liberalci. Dobro znani agitator L., pisemski umetnik, dolgoletec N. in kovač B. agitirajo za volitve že deli časa. Nobena konjska muha ni tako sitna, kakor so ti agitatorji. Somišljeniki! Tudi mi bodimo pripravljani, tudi mi ne držimo rok križem. Vsi kakor en mož volimo moža krščanskega prepričanja, moža, ki mu so najbolj znane občinske razmere in ta je gospod Ivan Petrovčič. In potem bo potrli liberalni sovrag, razbit bo njih načrt, ki ga kujejo že deli časa.

Liberalna učenost prve vrste. Resnicoljubni fant na Ravniku je zelo »kunšna« glavica. Fant je pridno zahajal v »barabsko šolo«, torej ni čudno, da je tako učen. Ravničanom bode še vsekako kaj koristil. Saj misli izpeljati vodovod na Ravnik. Po njegovem načrtu ga bode zelo lahko. V »Slov. Narodu« je namreč poročal, da je neusahljiv studenec 80 metrov nad vasjo. Ravničani, vendar kje je ta studenec? Če bi bil res 80 metrov nad vasjo, potem bi moral biti v cerkvenem stolpu. Živela liberalna učenost!

d Liberalna učenost druge vrste. Velik učenjak je tudi postal M. R. v Novem svetu. Liberalci naj bodo ponosni, da imajo to osebo v svoji vrsti. Odkar je poslal nekaj dopisov v »Notranjca«, ga liberalni štab povzdiguje na vse načine. Vsled svoje izvanredne modrosti in učenosti je postal tudi voditelj novosvetskih liberalcev. Cestitamo! Pred nekaj časom sta imela z njegovim »šribarem« Š., ki mu klerikalizem leži tako v želodcu, da bi ga najraje kar čez noč utopil v žlici vode, ko bi le bilo mogoče, v gostilni »Novi svet« nekaj shod. Udrihaja sta po »bogastvu« svetega očeta. Naj bi rajše učenjak R. govoril o tistem denarju, vsled katerega ima njemu najbližja oseba umazane roke.

d Nespametna misel. Nekateri stariši (imena za danes še zamočimo) so pri nas tako zaslepljeni, da mislijo, da jim bosta godba in ples hčere pomozila. V gostilni A. A. se zberejo večkrat od alkohola razgreti mladeniči ter začnejo raztegovati harmoniko, ter biti ob pod, da se hudoba v peklju veseli. In stariši so tako »pametni«, da gonijo hčere na plesišča. Žalostno! O, da bi skoro že spoznali svojo zmoto!

d Krvav pretep. V nedeljo, dne 6. t. m., so se stepli fantje. Razume se, da niso bili brez bojnega orožja gnojnih vil in nožev. Enega so tako razrezali, da je bil ves v krvi. Tega pretepa še ni objavil »Notranjec«. — Vzrok pretepa: nesrečni alkohol!

d »Svobodna misel« se dobi že tuptam v naši fari. Ta brezverski list razširja neka oseba okoliške vasi in pa idrijski Kristan. Gospodarji, varujte se tega lista, varujte se strupa, ki hoče umoriti vaše duše!! One, ki vam

usiljujejo ta list, poženite iz hiše z mokro cunjjo!

d »Notranjec« ima v naši fari menda 52 naročnikov. Usiljenega je pa ravno toliko. Saj se usiljuje ljudem, kakor nadležna muha ob slabem vremenu. Ata Arko v Postojni mora imeti mnogo tisočakov, kajti drugače bi tako ne usiljeval tega »nebodigatreba« ljudem, ki ne marajo nič zanj.

d Sadje so pri nas letos nekateri posestniki veliko pridelali. Opozarjamo jih na sadjarski semenj, ki se bo vršil od 30. novembra do 2. decembra tega leta v Ljubljani.

Iz Starega trga pri Ložu.

n Umrl je v Leskovi dolini oskrbnik g. Bydlo v 56. letu svoje starosti. Zadel ga kap. Služboval je pri šneperski graščini okrog 30 let. Vsled svojega ljudomilega obnašanja je bil splošno priljubljen, zlasti še pri nižjem ljudstvu. Kdor je imel s pokojnim gospodom opraviti, ga ne bo kmalu pozabil. Mir blagi duši!

n Povodenj. Že več kot trideset let ne pomnijo ljudje take povodnji v ložki dolini, kakoršna je bila letos. Cele tri tedne je bila dolina podobna velikemu jezeru. Med mnogimi vami je bilo občevarje mogoče le s čolni. Promet po glavni cesti je bil zadržan 3 tedne. Vozniki ta čas niso imeli pravega zasluzka, pota so razdrta. Sploh se mora reči, da je škoda, katero je naredila povodenj velikanska. Žagariem je za dalje časa ustavila delo, raznesla jim les, kolikortoliko pokvarila naprave pri žagah. Hudo prizadet je kmet. Ljudje so imeli po njivah še repo, peso, korenje. Če voda skoro mesec dni stoji po takem polju, si lahko mislite, da ubogi kmet ne bo spravljaj domov za prašiče skuhe, marveč — gnoj. Preceniti vso škodo do cela se bo dalo šele tedaj, ko se voda popolnoma umakne. Menda se ne varamo, ako pričakujemo od pristojne strani opravičene podpore.

n Pomenljiv dan je bil na Križni gori dan 20. oktobra. Dopoldan se je vršil ob mnogotrojni udeležbi običajni romarski shod na žegnansko nedeljo. Popoldan pa so priromale k sv. Križu dekliške Marijine družbe cerkniške dekanije. Lep je bil pogled na mogočno procesijo, v kateri so Marijine hčere z banderi in zastavami po strmi poti hitele klanjati se sv. Križu. V romarski cerkvi je bil nato nagovor in litanije. Drugi dan so imele skupno sv. obhajilo, na kar so se ob lepem vremenu razšle na vse strani. Gotovo bo Marijinim družabnicam ostal v prijetnem spominu skupni dekliški shod, kakor tudi prijazna božja pot na Križni gori.

n Zlat poročni prstan je izgubila pri zadnjem shodu na Križni gori neka romarica. Pošten najditelj ga je oddal na pristojnem mestu. Dobi se pri cerkovniku na Križni gori, kamor naj se blagovoli romarica zanj obrniti.

n Jesenski in blizajoči se zimski čas nas kliče k živahnemu društvenemu življenju. Izobraževalno društvo hoče v to svrhu postaviti svoje moči. Člani in članice, ne pozabite, da nam bo v hladnih jesenskih in mrzlih zimskih dneh ognjišče blažilne izobrazbe postavljeno — v sobi izobraževalnega društva! Zbirajmo se okrog tega ognjišča prav mnogoštevilno! Prvo predavanje v letošnji jesenski sezoni bo dne 3. novembra, to je prvo nedeljo meseca novembra. Predavalo se bo o predmetu: »Ali se je človek razvil iz opice?«

Idrijske novice.

n Nova šola je pod streho. Sicer je res, da ima novo šolsko poslopje veliko lepih lastnosti, predvsem to, da je novo in da bo delalo kras naš vasi, vendar je dvomljivo, če

bo tudi ustrezalo svojemu namenu. Premajhna bo, pravijo.

n **Gostiln pri Fari** imamo že toliko, da si pač lahko vsakdo izpere tudi precej zaprtašeno cesto svojega grla. Sicer se je bati, da pri letošnji dobri letini ne bo dobila vsa vinska kapljica prostora v dosedanjih kevdrih, vendar je pri nas že lahko zadovoljna s tem prostorom, ki ga ima in ni treba zavoljo tega novih gostiln, ki se nam obetajo in ponujajo. Zavoljo potrebe pa pač ne more nobeden trditi, da bi bile nove gostilne potrebne. Čim več bo gostiln v fari, tem manj bo v njej denarja!

n **Naše »Bralno društvo«** namerava v kratkem prirediti veselico. Pri tem opozarjamo na to društvo še vse one, ki še niso udje. Tudi za one, ki so oddaljeni od fare, je to društvo velikega pomena. Ob nedeljah in praznikih, ko pridete v cerkev, bi lahko porabili čas, ki vam preostaja, v to, da bi se oglašili v društvu. Ker ne veste, kam bi se podali, greste v gostilno, toda ali bi ne bilo boljše, da bi šli tisti čas prebirat časopise? Tudi knjižnice bi se lahko posluževale, zlasti sedaj v jesenskih in zimskih večerih! Zato, mladi ljudje, v društvo! Tudi Kanomija, Krnice in Masore naj bi bile zastopane v društvu. V slogi je moč!

n **Ljudsko kuhinjo** bo ustanovila idrijska občina s pomočjo erarja. O tem se že dolgo govori, zato naj kmalu postane resnica.

n **Skrbeti** je začelo mestne očete, kako se bo našlo prihodnje leto pokritje za realko. Državna pomoč letnih 5000 K je seveda premajhna, zavod se mora popolnoma poddržati; do tega spoznanja je prišel notar Pegan. Hvalevreden je vsak korak, ki se stori v to svrhu. Toda naš dični notar bi moral — če mu je stvar res pri srcu — se obrniti do merodajnih faktorjev — in ti so menda vendar poslanci S. L. S. — in med temi predvsem do našega poslanca Gostinčarja. A predlagal je, naj se deputacija odpošlje na Dunaj in se zateče k naprednim in socialističnim poslancom, a »Slovenskega kluba« niti ne omeni. Veste, gospod notar, to je grdo in neumno; grdo zato, ker ste nehvaležni našim poslancom za že početo akcijo, neumno pa zato, ker to strankarstvo vas ne bo prej dovedlo do cilja.

n **K Hribarju** torej in socialnim demokratom naj hodi idrijska deputacija. Prvi je pokazal, kako zna naši stranki nasprotovati, kadar se ta trudi za belokranjsko železnico, socialistom na Dunaju je pa prebiti malo mari idrijska realka.

n **Lažnik**. S tem naslovom rad časti Kristan svoje politične nasprotnike. Ker on vedno govori o lažeh in lažnikih, je stvar sumljiva, kakor da je Ante vzel laž v zakup, g. Kristan, vsak govori najraje o tem, s čimer se najbolj peča. Vi govorite najraje o lažeh. Kaj sledi iz tega? — Samo en slučaj naj navedem, koliko je Vam do resnice. Na shodu, dne 19. oktobra ste se zaganjali proti strokovnemu društvu rudarjev, češ, da je ono po 1. septembra poslalo resolucijo za povišanje rudarskih plač. To ni bilo res. Bomo videli, ali boste preklicali.

Rafaelova družba.

Ogrsko-amerikanska banka v New-Yorku. Ogrska daje leto za letom več izseljencev v Ameriko. Nekoliko tem v varstvo in pomoč, nekoliko pa v lašno korist, je začela delovati »Hungarian Amerikan Bank« 1. oktobra t. l. Kapitala ima dva milijona, ki pa se utegne pomnožiti. Glavno oporo išče

ta banka v ogrskih izseljencih, katerih je že čez dva milijona v Ameriki, ki pošiljajo denar nazaj na Ogrsko po raznih potih. Ta promet hoče banka osvojiti in meni, da bi utegnilo biti okrog 300 milijonov kron, kjer bi posredovala. Nastaviti hoče svoje agente po večjih krajih v Ameriki in stopiti v zvezo z raznimi tvrdkami v Evropi. Idea ta je pametna in zasluži, da se tudi drugod posnema.

Razvoj italijanskega izseljevanja v l. 1904 in 1905. Enako silovito kot pri nas, narašča izseljevanje tudi v Italiji. Po statističnih izkazih je zapustilo dom l. 1905 skupno 726.331 ljudi leta 1904 pa le 471.191. Od te množice jih je ostalo v Evropi 266.982; leta 1904 pa 203.942. Največ Italijanov gre v Švico: 75.000, potem v Nemčijo 71.000, dalje v Francijo 58.000 in Avstro-Ogrsko 50.513. — V Egipt jih je šlo 4.509, v druge afrikanse kraje okroglo 9.000 mož. — V Ameriko jih je šlo največ 444.724 in sicer v Združene države 317.000, v Argentino 86.000, v Brazilijo 30.000, v Kanado 5.930, drugi so se razdelili po ostalih krajih Amerike. — V Azijo se jih je obrnilo 788 in v Avstralijo 756. — Ako primerjamo izselence z onimi, ki so se vrnili tega leta iz tužine v Italijo, imamo leta 1905 skupaj 104.902 proti 179.321 leta 1904. — Nekako tako podoba ima v primeru tudi naše slovensko izseleniško gibanje.

Nova železnica Kamnik-Celje.

Ko je imel pred dvema leti tedanji liberalni zastopnik gorenjskih mest »hod v Kamniku«, je zagotavljal, da je zveza s Štajersko preko Kamnika gotova stvar. Toda ostalo je pri obljubi, kakoršnih smo bili navajeni — brez izpolnitve. Komaj pa so vsled nove volivne reforme prišli v parlament delavni zastopniki ljudstva, se je jelo in sicer šele sedaj, resno pogajati z vlado o že tolikrat obljubljeni novi zvezi. Danes lahko trdimo, da je gradnja te nove proge zagotovljena. Zasluga gre zopet, kakor pri belokranjski železnici, Slovenski Ljudski Stranki, predvsem našemu zastopniku dr. Kreku in dr. Korošču. Pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kamniku in Celju leži projekt v vpogled interesantom in v kratkem se vrše tudi uradni posveti z zastopniki občin o morebitnih izpremembah projektovane proge. Tu čaka novoustanovljeno kmetško zvezo prvo delo, zblížati zastopnike občin v njihovih željah.

Novoprojektirana proga je velikega pomena v stratežičnem kakor zlasti v gospodarskem oziru. Le pogledimo na sedaj obstoječe železnice, ki vežejo jug s severnimi deželami. Poleg Rudolfove železnice prideta zlasti v poštev Južna in Bohinjska železnica. Mislimo si slučaj mobilizacije. Južna železnica, dasi do meje Kranjske varna, zadene že pri Hrastniku skoro do Litje na teren, ki jo more v tako kritičnem času postaviti v največjo nevarnost. Na eni strani strmi bregovi, na drugi k progi strleče skale — kako malo napora in proga je pretrgana, ves promet ustavljen. Ravno tako je skoro v celoti nova Bohinjska železnica, skozi obstoječa iz samih nevarnih objektov: predorov, mostov, viaduktov in to v največji bližini Italije. Tudi če ne verujemo vsem javno izraženim sumnjam o italijanski špijonaži za časa gradnje te železnice, moramo priznati, da bi jo mogli le težko ohraniti varno. Nova železnica bi postala v tem slučaju, da se ustavi na imenovanih progah promet, edino varna zveza.

Kako velikega gospodarskega pomena je nadalje novo projektovana proga! Kako sta

bila doslej zvezane Kranjska, zlasti Gorenjska, s Štajersko, po dolgem ovinku potom Južne železnice, ki se vsled tega niti vporabljal ni mogla tako, da sta bila celo ob mejah gospodarsko popolnoma ločeni. Lesna trgovina more uspevati edino le ob ugodni prometni zvezi. Ker te ni bilo, so postali vsi bogati gozdi ob meji brez prave vrednosti. Le tako je bilo mogoče, da da je les iste kakovosti imel drugod 40 odstotkov, da, celo 100 odstotkov višjo vrednost, kakor v naših gozdovih. In to popolnoma naravno. Kaj mi pomaga les, ako ga ne morem spraviti lahko do odjemalca? Rad ali nerad moral se je udati posestnik gozdov diktiranju nizkih cen prekupcem, ki so morali z velikimi stroški spraviti les do železnice in poleg tega zaslužek imeti sami. Bolje prodati pod ceno, kot pustiti, da strohni. Koliko koristi bo prinesla že v tem oziru nova proga. Živinoreja ni imela v naših krajih nikakega napredovanja. O mlekarstvu skoro govoriti ne moremo. V celih tihinskih dolinih je le ena mlekarica in še ta komaj životari. Kako tudi ne! Zakaj naj bode mlekarica, ako ne more spraviti svojih zalog naprej. Odjemalec je za naše kraje predvsem jug, a mi nimamo stika z njim. Se-li naj trdimo in preskrbujemo, ko pridejo naši pridelki že pokvarjeni do odjemalca. In vendar mora biti mlekarstvo eden poglavitnih rednih kmetovih dohodkov. Nova železnica bo šele dala priliko, da se omogoči mlekarstvo. Kmet pa bo imel potem tudi smisel, zakaj mu je skrbeti za rejo dobre živine.

Štajerska je vinorodna dežela, a Štajerci s svojim pridelkom ni mogel postreči Gorenjcu, kakor bi mu rad, ker ni imel zveze z njim. To pa mu bode odprla nova železnica.

Nova železnica pa bode dalje odprla premogarstvo. Premog v Motniku je po svoji sestavi veliko boljši od vseh drugih, ki prihajajo v naše kraje, ker niti eden izmed njih ne vsebuje ogljika 66 odstotkov, kakor ta. Brez dvoma bode to povzdignilo naše kraje, zlasti Motnik, kajti da se doslej ni kopal premog, je vzrok edino le ovira v prometu.

Kako otežkočen je bilo dosedaj osebni promet, ki bo sedaj zblížal Kranjska s štajerskim sosedom.

Tek, 2317

zdrav želedec, nobenih slabosti nimamo odkar rabimo Feller-jeve odvajalne Rabarbara kroglice z z. „Elsa-kroglice“ o škatljic franko 4 K. — Naročite pri E. V. Fellerju v Stubici trg Elsa 16 (Hrvaško).

Elsa.

arodno gospodarstvo

V varstvo domače živinoreje. Veterinarski svet je pri kmetijskem ministrstvu zboroval 14. t. m. in sprejel na podlagi obširne razprave o dokazanem vtihotapljanju srbskih volov sledeče sklepe: Cesarska vlada se nujno pozivlja: 1. natančno zasledovati izvir tega vtihotapljanja in vse nasledbe nemudoma izvršiti, da se v bodoče zabrani to vtihotapljanje govedi, katero je toliko večje nevarnosti, ker bi po njem se zamogle tudi v našo državo zanesti kužne bolezni. 2. Če bo dognano, da se je potom Bosne to vtihotapljanje pustilo vršiti, potem naj se odredi, da se tudi bosenski govedi prepove vohod v našo državo. 3. Vladi za Bosno in Hercegovino je prisiliti, da odredi ob meji srbski sestavo katastra vseh živali, govede in prašičev, da bo vsaka žival zapisana in z uradnim vžganim pečatom znamenovana, to pa v omogočenje razglednosti,

Notranjske novice.

Iz reške doline.

»Notranjec« tolaži samega sebe, češ, da »invidujejo njegovi ljudje vsi potrebo glasila, a da bi se ganili in list podpirali z dopisi, agitacijo in prispevki, jim ne pride na misel.« Piše tudi, da se bo »odločilo glede njega« na shodu 10. novembra v Postojni. Ej, ti »prispevki«, kaj so že vsi pošli, ki so se nabrali za te ob zadnjih državnoborskih volitvah? Revšče pa se je vedno bahalo, koliko naročnikov ima. No, te lončene tvoje noge bomo do kmalu ti razbili še. Lajaš pa kolikor ti je drago še lahko in uganjaš še najgršo hinavščino pred tvojo smrtjo; kdo pametnih in razsodnih ljudi se pa še zmeni za otročarije lističa »političnih tepcev«? Na raznih naših shodih bomo že korenito posvetili tvojemu hribarstvu.

O zanimivih javnih vprašanjih se bo govorilo v Postojni na shodu liberalcev. No, mi je danes lahko povemo na shodu liberalcev. No, mi danes lahko povemo spored njegov. Ata Žužamaža bode predaval o postojanskem vzornem vodovodu. Propali kandidat Dekleva o varstvu zajcev. Košomatov Tone o bigulah in podpredsednik političnega društva za Notranjsko, Fadguc, kako znajo liberalci prirežati protipostavno politične shode in imeti površ še korajžo ulagati tožbe proti braniteljem postav, trnovski učitelj Lampert pa o dopisovanju v »Notranjca«. Liberalci ali pravzaprav »neodvisni kmetje«, bobnaite kakor hočete; eno je gotovo: propadli boste kakor ste široki in dolgi in poskrbeli bomo že, da bo ta padec še sramotnejši nego zadnjič.

+ Zakaj da ustanavljajo liberalci razne zveze brez zadrug, nam je povedal »Notranjec«. Je to sicer čisto neškodljiv listič, ki po svoji naivnosti pospešuje prebavljanje, če se ga čita ravno po kosilu. Toda včasih igra vendarle vlogo enfant terrible-a, ki marsikaj izpove, kar liberalcem ni všeč. Lenarčič pravi, da ustanavlja zadrug iz gospodarske potrebe. Zato je seveda tudi »iz potrebe« ustanovil Zvezo mlekarških zadrug, ki sploh ne more dobiti mleka, da bi ga v Ljubljani prodajala. Imenitno pa je priznanje »Notranjca« glede te mlekarške zveze. Le poslušate: »Dve zvezi mlekarških zadrug imamo zdaj na Kranjskem. Notranjske zadrug so večinoma pri prvoimenovali zvezi, ki je v rokah naprednjakov. Vsakega moža, ki ga strankarstvo še ni oslepilo, želja je, da se zvezi združita. Seve mora biti popolnoma izključeno, da bi se zanesla politika v zvezo! Urediti se morajo že pravila tako, da bo enkrat za vselej nemogoče, da si klerikalci prisvoje zvezo v umazane svoje namene.« Pa naj kdo reče, da Lenarčič ničesar ne zna! Najprej izve pri popravkarju Pircu, da je poljedelsko ministrstvo vposlalo dopis, s katerim pozivlja državnega mlekarškega nadzornika g. Legvarta in Zadrugno zvezo v Ljubljani, da izvedeta ustanovitve mlekarške zveze za Kranjsko; zatem hiti takoj ustanoviti Zvezo mlekarških zadrug, o kateri sam Notranjec priznava, da je liberalnega duha. Takoj potem vložil pri poljedelskem ministrstvu prošnjo za podporo, češ, da je on z njegovo zvezo ustregel vsem zahtevam, ki jih je ministrstvo stavilo do mlekarškega nadzornika in do Zadrugne zveze, s katerimi pa — žal — iz raznih vzrokov ni mogel priti v dotiko. Ker pa vidi, da mora njegova mlekarška zveza brez zadrug, ki je po lastni izjavi naprednjakov osnovana edinolet iz političnih nagibov, poginiti kot riba na suhem, bi jo pa rad združil z »Mlekarško zvezo«. Ker ni g. Legvart kot državni mlekarški nadzornik mogel po-

tegniti z nepotrebno in politično mlekarško zvezo Lenarčičevo, marveč se držal naloge, poverjene mu od poljedelskega ministrstva, mu sedaj liberalci groze, da »posežejo po jako vabljenem gradivu«. Le naprej Lenarčič. Pirc in sodruzi? Ali se niste še dovolj osmešili? Ali želite, da pridemo mi na dan s še bolj zanimivim gradivom? Smešni so ti gospodje v svoji onemogli jezi, v kateri bi radi onemogočili vsako veliko in resno gospodarsko akcijo. Seveda jih to boli, da nimajo oni vse komande.

+ Zmešane glave. Dr. Tavčar v »Narodu« piše za nagodbo, v »Notranjcu« pa neki mladiči čivkajo, naj tudi slovenski poslanci stopijo v opozicijo proti nagodbi Liberalna stranka je stranka zmešanih glav! Taka stranka ni sposobna komurkoli dajati kakih navodil, najmanj pa našim poslancem.

Iz Hotedršice.

d Občinske volitve so pred durmi. Nihče se bolj ne pripravlja zanje kot naši liberalci. Dobro znani agitator L., pisemski umetnik, dolgoletec N. in kovač B. agitirajo za volitve že deli časa. Nobena konjska muha ni tako sitna, kakor so ti agitatorji. Somišljeniki! Tudi mi bodimo pripravljani, tudi mi ne držimo rok križem. Vsi kakor en mož volimo moža krščanskega prepričanja, moža, ki mu so najbolj znane občinske razmere in ta je gospod Ivan Petrovič. In potem bo potrj liberalni sovrag, razbit bo njih načrt, ki ga kujejo že deli časa.

Liberalna učenost prve vrste. Resnicoljubni fant na Ravniku je zelo »kunštna« glavica. Fant je pridno zahajal v »barabsko šolo«, torej ni čudno, da je tako učen. Ravničanom bode še vsekako kaj koristil. Saj misli izpeljati vodovod na Ravnik. Po njegovem načrtu ga bode zelo lahko. V »Slov. Narodu« je namreč poročal, da je neusahljiv studenec 80 metrov nad vasjo. Ravničani, vendar kje je ta studenec? Če bi bil res 80 metrov nad vasjo, potem bi moral biti v cerkvenem stolpu. Živela liberalna učenost!

d Liberalna učenost druge vrste. Velik učenjak je tudi postal M. R. v Novem svetu. Liberalci naj bodo ponosni, da imajo to osebo v svoji vrsti. Odkar je poslal nekaj dopisov v »Notranjca«, ga liberalni štab povzdiguje na vse načine. Vselej svoje izvanredne modrosti in učenosti je postal tudi voditelj novosvetskih liberalcev. Čestitamo! Pred nekaj časom sta imela z njegovim »šribarem« Š., ki mu klerikalizem leži tako v želodcu, da bi ga najraje kar čez noč utopil v žlici vode, ko bi le bilo mogoče, v gostilni »Novi svet« nekaj shod. Udrihaja sta po »bogastvu« svetega očeta. Naj bi rajše učenjak R. govoril o tistem denarju, vsled katerega ima njemu najbližja oseba umazane roke.

d Nespametna misel. Nekateri stariši (imena za danes še zamolčimo) so pri nas tako zaslepljeni, da mislijo, da jim bosta godba in ples hčere pomogli. V gostilni A. A. se zberejo večkrat od alkohola razgreti mladeniči ter začnejo raztegovati harmoniko, ter biti ob pod, da se hudoba v peklju veseli. In stariši so tako »pametni«, da gonijo hčere na plesišča. Žalostno! O, da bi skoro že spoznali svojo zmoto!

d Kravav pretep. V nedeljo, dne 6. t. m., so se stekli fantje. Razume se, da niso bili brez bojnega orožja gnojnih vil in nožev. Enega so tako razrezali, da je bil ves v krvi. Tega pretepa še ni objavil »Notranjec«. — Vzrok pretepa: nesrečni alkohol!

d »Svobodna misel« se dobi že tupatam v naši fari. Ta brezverski list razširja neka oseba okoliške vasi in pa idrijski Kristan. Gospodarij, varujte se tega lista, varujte se strupa, ki hoče umoriti vaše duše!! One, ki vam

usiljujejo ta list, poženite iz hiše z mokro kunjo!

d »Notranjec« ima v naši fari menda 52 naročnikov. Usiljenega je pa ravno toliko. Saj se usiljuje ljudem, kakor nadležna muha ob slabem vremenu. Ata Arko v Postojni mora imeti mnogo tisočakov, kajti drugače bi tako ne usiljeval tega »nebodigatreba« ljudem, ki ne marajo nič zani.

d Sadje so pri nas letos nekateri posestniki veliko pridelali. Opozarjamo jih na sadjarski semenj, ki se bo vršil od 30. novembra do 2. decembra tega leta v Ljubljani.

Iz Starega trga pri Ložu.

n Umrl je v Leskovi dolini oskrbnik g. Bydlo v 56. letu svoje starosti. Zadel ga kap. Služboval je pri šneperski graščini okrog 30 let. Vselej svojega ljudomilega obnašanja je bil splošno priljubljen, zlasti še pri nižjem ljudstvu. Kdor je imel s pokojnim gospodom opraviti, ga ne bo kmalu pozabil. Mir blagi duši!

n Povodenj. Že več kot trideset let ne pomnijo ljudje take povodnji v loški dolini, kakoršna je bila letos. Cele tri tedne je bila dolina podobna velikemu jezeru. Med mnogimi vasmi je bilo občevanje mogoče le s čolni. Promet po glavni cesti je bil zadržan 3 tedne. Vozniki ta čas niso imeli pravega zasluzka, pota so razdrta. Sploh se mora reči, da je škoda, katero je naredila povodenj velikanška. Zagariem je za dalje časa ustavila delo, raznesla jim les, kolikortoliko pokvarila naprave pri žagah. Hudo prizadet je kmet. Ljudje so imeli po njihah še repo, peso, korenje. Če voda skoro mesec dni stoji po takem polju, si lahko mislite, da ubogi kmet ne bo spravil domov za prašiče skuhe, marveč — gnoj. Preceniti vso škodo do cela se bo dalo šele tedaj, ko se voda popolnoma umakne. Menda se ne varamo, ako pričakujemo od pristojne strani opravičene podpore.

n Pomenljiv dan je bil na Križni gori dan 20. oktobra. Popoldan se je vršil ob mnogotrojni udeležbi običajni romarski shod na žegnansko nedeljo. Popoldan pa so priromale k sv. Križu dekliške Marijine družbe cerkniške dekanije. Lep je bil pogled na mogočno procesijo, v kateri so Marijine hčere z banderi in zastavami po strmi poti hitele klanjati se sv. Križu. V romarski cerkvi je bil nato nagovor in litanije. Drugi dan so imele skupno sv. obhajilo, na kar so se ob lepem vremenu razšle na vse strani. Gotovo bo Marijinim družabnicam ostal v prijetnem spominu skupni dekliški shod, kakor tudi prijazna božja pot na Križni gori.

n Zlat poročni prstan je izgubila pri zadnjem shodu na Križni gori neka romarica. Pošten najditelj ga je oddal na pristojnem mestu. Dobi se pri cerkovniku na Križni gori, kamor naj se blagoviti romarica zanj obrni.

n Jesenski in bližajoči se zimski čas nas kliče k živahnejšemu društvenemu življenju. Izobraževalno društvo hoče v to svrhu postaviti svoje moči. Člani in članice, ne pozabite, da nam bo v hladnih jesenskih in mrzlih zimskih dneh ognjišče blažilne izobrazbe postavljeno — v sobi izobraževalnega društva! Zbirajmo se okrog tega ognjišča prav mnogoštevilno! Prvo predavanje v letošnji jesenski sezoni bo dne 3. novembra, to je prvo nedeljo meseca novembra. Predavalo se bo o predmetu: »Ali se je človek razvil iz opice?«

Idrijske novice.

n Nova šola je pod streho. Sicer je res, da ima novo šolsko poslopje veliko lepih lastnosti, predvsem to, da je novo in da bo delalo kras naš vasi, vendar je dvomljivo, če

bo tudi ustrezalo svojem namenu. Premajhna bo, pravijo.

n **Gostiln pri Fari** imamo že toliko, da si pač lahko vsakdo izpreceji tudi zaprasedeno cesto svojega grla. Sicer se je bati, da pri letošnji dobri letini ne bo dobila vsa vinska kapljica prostora v dosedanjih kevdrih, vendar je pri nas že lahko zadovoljna s tem prostorom, ki ga ima in ni treba zavoljo tega novih gostiln, ki se nam obetajo in ponujajo. Zavoljo potrebe pa pač ne more nobeden trditi, da bi bile nove gostilne potrebne. Čim več bo gostiln v fari, tem manj bo v njej denarja!

n **Naše »Bralno društvo«** namerava v kratkem prirediti veselico. Pri tem opozarjamo na to društvo še vse one, ki še niso udje. Tudi za one, ki so oddaljeni od fare, je to društvo velikega pomena. Ob nedeljah in praznikih, ko pridete v cerkev bi lahko porabili čas, ki vam preostaja, v to, da bi se ogledali v društvu. Ker ne veste, kam bi se podali, greste v gostilno, toda ali bi ne bilo boljše, da bi šli tisti čas prebirat časopise? Tudi knjižnice bi se lahko posluževali, zlasti sedaj v jesenskih in zimskih večerih! Zato, mladi ljudje, v društvo! Tudi Kanomlja, Krnice in Masore naj bi bile zastopane v društvu. V slogi je moč!

n **Ljudsko kuhinjo** bo ustanovila idrijska občina s pomočjo crarja. O tem se že dolgo govori, zato naj kmalu postane resnica.

n **Skrbeti** je začelo mestne očete, kako se bo našlo prihodnje leto pokritje za realko. Državna pomoč letnih 5000 K je seveda premajhna, zavod se mora popolnoma poddržati; od tega spoznanja je prišel notar Pegan. Hvalevreden je vsak korak, ki se stori v to svrhu. Toda naš dični notar bi moral — če mu je stvar res pri srcu — se obrniti do merodajnih faktorjev — in ti so mendar vendar poslanci S. L. S. — in med temi predvsem do našega poslanca Gostinčarja. A predlagal je, naj se depntacija odpošlje na Dunaj in se zateče k naprednim in socialističnim poslancem, a »Slovenskega kluba« niti ne omeni. Veste, gospod notar, to je grdo in neumno; grdo zato, ker ste nevhvaležni našim poslancem za že početo akcijo, neumno pa zato, ker to strankarstvo vas ne bo prej dovedlo do cilja.

n **K Hribarju** torej in socialnim demokratom naj hodi idrijska deputacija. Prvi je pokazal, kako zna naši stranki nasprotovati, kadar se ta trudi za belokranjsko železnico, socialistom na Dunaju je pa prebiti malo mari idrijska realka.

n **Lažnik**. S tem naslovom rad časti Kristan svoje politične nasprotnike. Ker on vedno govori o lažeh in lažnikih, je stvar sumljiva, kakor da je Ante vzel laž v zakup. g. Kristan, vsak govori najraje o tem, s čimer se najbolj peča. Vi govorite najraje o lažeh. Kaj sledi iz tega? — Samo en slučaj naj navedem, koliko je vam do resnice. Na shodu, dne 19. oktobra ste se zaganjali proti strokovnemu društvu rudarjev, češ, da je ono po 1. septembru poslalo resolucijo za povišanje rudarskih plač. To ni bilo res. Bomo videli, ali boste preklicali.

Rafaelova družba.

Ogrsko-amerikanska banka v New-Yorku. Ogrska daje leto za leto več izseljencev v Ameriko. Nekoliko tem v varstvo in pomoč, nekoliko pa v lastno korist, je začela delovati »Hungarian Amerikan Bank« 1. oktobra t. l. Kapitala ima dva milijona, ki pa se utegne pomnožiti. Glavno oporo išče

ta banka v ogrskih izseljencih, katerih je že čez dva milijona v Ameriki, ki pošiljajo denar nazaj na Ogrsko po raznih potih. Ta promet hoče banka osvojiti in meni, da bi utegnili biti okrog 300 milijonov kron, kjer bi posredovala. Nastaviti hoče svoje agente po večjih krajih v Ameriki in stopiti v zvezo z raznimi tvrdkami v Evropi. Idea ta je pametna in zasluži, da se tudi drugod posnema.

Razvoj italijanskega izseljevanja v l. 1904 in 1905. Enako silovito kot pri nas, narašča izseljevanje tudi v Italiji. Po statističnih izkazih je zapustilo dom l. 1905 skupno 726.331 ljudi leta 1904 pa le 471.191. Od te množice jih je ostalo v Evropi 266.982; leta 1904 pa 203.942. Največ Italijanov gre v Svico: 75.000, potem v Nemčijo 71.000, dalje v Francijo 58.000 in Avstro-Ogrsko 50.513. — V Egipt jih je šlo 4.509, v druge afrikanse kraje okroglo 9.000 mož. — V Ameriko jih je šlo največ 444.724 in sicer v Združene države 317.000, v Argentinijo 86.000, v Brazilijo 30.000, v Kanado 5.930, drugi so se razdelili po ostalih krajih Amerike. — V Azijo se jih je obrnilo 788 in v Avstralijo 756. — Ako primerjamo izseljence z onimi, ki so se vrnili tega leta iz tuje v Italijo, imamo leta 1905 skupaj 104.902 proti 179.321 leta 1904. — Nekako tako podobno ima v primeru tudi naše slovensko izseljeniško gibanje.

Nova železnica Kamnik-Celje.

Ko je imel pred dvema leti tedanji liberalni zastopnik gorenjskih mest shod v Kamniku, je zagotavljal, da je zveza s Štajersko preko Kamnika gotova stvar. Toda ostalo je pri obljubi, kakršnih smo bili navajeni — brez izpolnitve. Komaj pa so vsled nove volivne reforme prišli v parlament delavni zastopniki ljudstva, se je jelo in sicer šele sedaj, resno pogajati z vlado o že tolikrat obljubljeni novi zvezi. Danes lahko trdimo, da je gradnja te nove proge zasigurana. Zasluga gre zopet, kakor pri belokranjski železnici, Slovenski Ljudski Stranki, predvsem našemu zastopniku dr. Kreku in dr. Korošču. Pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kamniku in Celju leži projekt v vpogled interesentom in v kratkem se vrše tudi uradni posveti z zastopniki občin o morebitnih izpremembah projektovane proge. Tu čaka novoustanovljeno kmetško zvezo prvo delo, zblížati zastopnike občin v njihovih željah.

Novoprojektirana proga je velikega pomena v stratežnem kakor zlasti v gospodarskem oziru. Le pogledimo na sedaj obstoječe železnice, ki vežejo jug s severnimi deželami. Poleg Rudolfove železnice prideta zlasti v poštev Južna in Bohinjska železnica. Mislimo si slučaj mobilizacije. Južna železnica, dasi do meje Kranjske varna, zadene že pri Hrastniku skoro do Litije na teren, ki jo more v tako kritičnem času staviti v največjo nevarnost. Na eni strani strmi bregovi, na drugi k progi strleče skale — kako malo napora in proga je pretrgana, ves promet ustavljen. Ravno taka je skoro v celoti nova Bohinjska železnica, skozi obstoječa iz samih nevarnih objektov: predorov, mostov, viaduktov in to v največji bližini Italije. Tudi če ne verujemo vsem javno izraženim sumnjam o italijanski špijonaži za časa gradnje te železnice, moramo priznati, da bi jo mogli le težko ohraniti varno. Nova železnica bi postala v tem slučaju, da se ustavi na imenovanih progah promet, edino varna zveza.

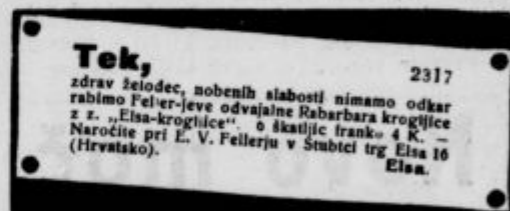
Kako velikega gospodarskega pomena je nadalje novo projektovana proga! Kako sta

bila doslej zvezane Kranjska, zlasti Gorenjska, s Štajersko, po dolgem ovinku potomi Južne železnice, ki se vsled tega niti niti uporabljati ni mogla tako, da sta bila celo ob mejah gospodarsko popolnoma ločeni. Lesna trgovina more uspevati edino le ob ugodni prometni zvezi. Ker te ni bilo, so postali vsi bogati gozdi ob meji brez prave vrednosti. Le tako je bilo mogoče, da da je les iste kakovosti imel drugod 40 odstotkov, da, celo 100 odstotkov višjo vrednost, kakor v naših gozdovih. In to popolnoma naravno. Kaj mi pomaga les, ako ga ne morem spraviti lahko do odjemalca? Rad ali nerad moral se je udati posestnik gozdov diktiranju nizkih cen prekupcem, ki so morali z velikimi stroški spraviti les do železnice in poleg tega zaslužek imeti sami. Bolje prodati pod ceno, kot pustiti, da strohni. Koliko koristi bo prinesla že v tem oziru nova proga. Živinoreja ni imela v naših krajih nikakega napredovanja. O mlekarstvu skoro govoriti ne moremo. V celi tihinski dolini je le ena mlekarica in še ta komaj živetari. Kako tudi ne! Zakaj naj bode mlekarica, ako ne more spraviti svojih zalog naprej. Odjemalec je za naše kraje predvsem jug, a mi nimamo stika z njim. Se-li naj trudimo in preskrbujemo, ko pridejo naši pridelki že pokvarjeni do odjemalca. In vendar mora biti mlekarstvo eden poglavitnih rednih kmetovih dohodkov. Nova železnica bo šele dala priliko, da se omogoči mlekarstvo. Kmet pa bo imel potem tudi smisel, zakaj mu je skrbeti za rejo dobre živine.

Štajerska je vinorodna dežela, a Štajerci s svojim pridelkom ni mogel postreči Gorenjcu, kakor bi mu rad, ker ni imel zveze z njim. To pa mu bode odprla nova železnica.

Nova železnica pa bode dalje odprla prometarstvo. Premog v Motniku je po svoji sestavi veliko boljši od vseh drugih, ki prihajajo v naše kraje, ker niti eden izmed njih ne vsebuje ogljika 66 odstotkov, kakor ta. Brez dvoma bode to povzdignilo naše kraje, zlasti Motnik, kajti da se doslej ni kopal premog, je vzrok edino le ovira v prometu.

Kako otežkočen je bilo dosedaj osebni promet, ki bo sedaj zblížal Kranjska s štajerskim sosedom.

arodno gospodarstvo

V varstvo domače živinoreje. Veterinarski svet je pri kmetijskem ministrstvu zboroval 14. t. m. in sprejel na podlagi obširne razprave o dokazanem vtihotapljanju srbskih volov sledeče sklepe: Cesarska vlada se nujno pozivlja: 1. natančno zasledovati izvir tega vtihotapljanja in vse naredbe nemudoma izvršiti, da se v bodoče zabrani to vtihotapljanje govedi, katero je toliko večje nevarnosti, ker bi po njem se zamogle tudi v našo državo zanesti kužne bolezni. 2. Če bo dognano, da se je potom Bosne to vtihotapljanje pustilo izvršiti, potem naj se odredi, da se tudi bosenski govedi preprovo vohod v našo državo. 3. Vladi za Bosno in Hercegovino je prisiliti, da odredi ob meji srbski sestavo katastra vseh živali, govede in prašičev, da bo vsaka žival zapisana in z uradnim vžganim pečatom zaznamovana, to pa v omogočanje razglednosti,

da zamorejo le tako vpisane in zaznamovane živali iz Bosne prestopiti mejo v našo državo. 4. Bosansko vlado je naprositi, da izvrši natančno štetje vseh živali v deželah Bosni in Hercegovini. Bosansko vlado je pripraviti do tega, da dovoli naši vladi nastaviti državna naša veterinarska nadzornika v Sarajevu in Mostaru, ki bode imela pravico po vsej deželi bosanski svobodno in neovirano nadzorovati ondotne veterinarne (živozdravniško) uradovanje. 5. Ces. deželne vlade vseh kronovin, oziroma dežel naj kmetijsko ministrstvo poveri z natančnimi poizvedbami, koliko govedi, konj, ovac in prašičev prihaja na leto v naše dežele na prodaj. Član »Slovenskega kluba« poslanec Povše je stavil vprašanje na zastopnika bosanske vlade in skupnega finančnega ministrstva, ki se je te seje udeležil, kako je urejena v Bosni živinozdravniška služba, ali se zamore naša vlada zaneesti na te organe, in če je teh dovolj nameščenih, da zamorejo nadzorovati mejo proti Srbiji in Turčiji, to pa, ker je po živinskih trgovcih dognano, da prihaja v Bosno govedo ne le iz Srbije, ampak tudi iz Turčije, kjer je pravo ognjišče raznih živinskih kužnih bolezni, celo goveje kuge.

Na pojasnilo, dobljeno od delegata bosanske vlade, je apeliral na kmetijsko ministrstvo, da naj strogo skrbi za to, da bo o uradovanju bosanske veterinarne oblasti obveščeno.

Tudi se je razpravljalo o odredbah kmetijskega ministrstva zaradi zabranitve prašičje kuge, katero zanašajo iz Rusije v Galicijo vtihotapljeni prašiči. Veterinarski svet je te odredbe ministrstva odobral in poslanec Povše je še posebno priporočal, da skrbi ministrstvo prav vestno, da se tudi iz Ogrske strogo nadzoruje od tam v naše dežele prihajajoče prašiče, ker je prav ta panoga naše živinoreje posebno za našega malega kmetovalca naravnost vitalnega gospodarskega pomena, zato treba vestno paziti na to, da se naši prašiči obvarujejo okuženja, ker le tako je zagotovljen uspeh našim prašičorejem.

Za nadaljno točko dnevnega reda, kako omejiti trgovino s konji, kakoršno pogosto cigani vrše, s tem pa večkrat занесajo konjske kužne bolezni, je načelnik odbora bil naprošen, za to dobiti referenta, ki bo v prihodnji seji o tem poročal in stavil svoje nasvete.

Novo moč

dá **Soottova** emulizija, če odreko vsa druga sredstva. Vedno je nevarno poizkušati z dvomljivimi izdelki, če je v nevarnosti življenje in če se gre z

slabosti

kakršne opazamo pri **prebolelih** ali pa zaradi malokrvnosti, pljučnih bolezni ali prehudega napora. Kdor je pameten, poseže takoj po pomočku, ki se je v številnih slučajih vseh vrst slabosti izkazal uspešen in zanesljiv, in ta pomoček se zove

Soottova emulizija.

Izvirna steklenica 2 K 50 h.

Naprodaj po vseh lekarnah. 2173 IV

ALEXIN ZA POTICE

NAJFINEJŠE KOKOS-MASLO. POPOLNO NADOMESTILO ZA ČAJNO MASLO. ZA KUHO. CVRENJE IN PEKO, 25% IZDATNEJŠE. NE POSTANE ŽARKO. RADI LAHKE PREBAVE ZDR. PRIPOR.

PRISTNO LE S TO VARNOSTNO ZNAMKO. DOBIVA SE V VSAKI SPECIJSKI TRGOVINI. — B

Izseljevanje iz Italije leta 1906. Leta 1906 je zapustilo 788.000 duš Italijo in se preselilo na tuje; to je najvišje število, kar se vrši izseljevanje. Denarja pošljejo domov ti izselenci na leto 400 do 450 milijonov frankov, kolikor se dá to ceniti. Leta 1906 se je vrnilo 170.000 italijanskih izseljencev domov.

Izseljevanje in trgovski izvoz. Industrijski svet v trgovinskem ministrstvu se je pečal v zadnji svoji seji tudi s pojavom velikega izseljevanja v tem oziru, kako naj bi tudi izseljenci v tujini pomagali trgovino podpirati in domačim izdelkom kupcev pridobivati. Trgovinsko ministrstvo se je te misli poprijelo in tako se utegne tudi od te strani kaj v prid izseljencev ukreniti. Zdaj gre vse skozi tuje roke. Ali bi ne bilo mogoče z združenimi močmi pomagati izdatno izseljencem in naši trgovini pri izvozu v tuje kraje? Priporočamo našim politikom to zadevo v podporo.

Delavske razmere v Ameriki. Iz Čikage nam piše c. in kr. avstrijski konzul, da tam primanjkuje delavcev, najbolj na farmah, to je poljedelskih, potem na železnicah, v rudokopih in tovarnah. Mezde so pri začetnikih 1 dolar 75 cts, kar bi znašalo v našem denarju 8 kron 68 vin., 11 K 40 vin. in 13 K 64 vin. To so visoke plače, pa tudi nevarno delo in draginja.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 7. novembra 1907.

Loterijske srečke.

Dunaj,	19. september	32	89	81	53	52
Gradec,	19. september	90	19	67	21	20
Trst,	26. september	64	5	36	34	30
Linc,	26. september	43	74	71	49	27

Šnovi za mošt

popolno nadomestilo za jabolka in hruške v izdelovanje mošta. Dodatek za zboljšanje mošta. Razpošilja proti povzetju

Josip Racher

drožerija „pri črnem psu“

— Bruck ob M. —

Prospekte na zahtevo zastonj.

Odobrila c. kr. splošna preskuševalnica za živila v Gradcu.

2413 6—1

Učenca in enega pomočnika sprejemem takoj. — Gašper Cukjati krojaški mojster, Trojane. 2420 1—1

1888 20

skladiščni hlapec

mlad, neoženjen, zdrav in močan. Plača dobra, po dogovoru s hrano in stanovanjem. Ponudbe sprejema iz prijaznosti upravnistvo tega lista. Isti tam se sprejme tudi

vajenec za pekovsko obrt v starosti 15—16 let. 2458 2—1

Slabotni, v razvoju ali pri učenju zaostali otroci, ter slabokrvni, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vzbujivi in zgodaj oslabei odrasli rabijo z velikim uspehom **dr. Hommela Haematogen.**

Slast se vzbudi, duševno in telesno moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.

Zahtevajte izrecno pristni **dr. Hommel-ov Haematogen** in ne dajte si usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj. Dobi se v lekarnah. 2170 5—4

Čudež se je zgodil nedavno v Budapešti, ki je edini te vrste. Ta čudež je učinil, da **deželna zaloga suknenege blaga v Budapešti VII. Rottenbillerlg.** 4/a razpošilja za **K 10 kupon 3 metrov**

finega jesenskega blaga ali kamgarna v črni temno-višnjevi, sivi in ružjavi barvi za popolno obleko za gospode (sukna, hlače in telovnik). 1973 15-8

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traja 6 dni

znajnovjšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanjskimi parniki

Amerika 24.000 ton

Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton

hjasnila daje zastopnik **Fr. Seunig,**

Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalec ga primeža krmi vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pism pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z **mastinom**. 187 26 19

Tovarniška zaloga: lekarnar **Trnkóczy,** Ljubljana.

Zabranite izpadanje las!

Odstranjujte prhljaje!

Dunaj 1904: Zlata državna svetinja

St. Louis 1904: Grand Prix!

Milan 1906: Grand Prix!

Ojačite rast las!

Oživljajte živce!

Dr. Dralle=ja brezova voda za lase

najplemenitejša in najnaravnejša vseh voda za glavo in lase. Pazite pri nakupu izrecno na ime „Dr. Dralle“, ker se ponujajo češče manjvredna ponarejanja na škodo občinstva. Dobiva se v lekarnah, parfumerijah, drožerijah in brivnicah. Glavna zaloga: M. Hoffmann & Co. Tešin v L.

Švaležnost

Vsakomur brezplačno nanašam, kako sva jaz in moja mati ozdraveli dolgoletne bolezni v nogi.

Gospa vdova Jentsch
Niederwiesn b. Chemnitz, Saško 2444 2-1

Tkalnica za platno
Emil Fuchs, Nachod I. Češko, Krkonoši.

Ponuja svojo zalogo:

Ostanki 8—20 m dolgi, brez napake.

Modni barhend za domačo obleko in bluze, **fianele** za srajce in bluze, **cefir** za obleko, nežni vzorci, **oksford** za srajce karirano.

Kanefas v živih barvah, **obelj na tkanina** za perilo.

Vse v pristnih barvah, dobro blago. 2392 3 2

45 metrov izbranega 8 gld.

Pošilja po povzetju. Vzorci ostankov se re pošiljajo

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago.

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Če 40 let se je izkazalo medline vnašanje maslo, tako imenovano **praško domače maslo** kot najboljšo sredstvo za obrabo. Te vzdržuje rane čiste, odpravlja lase, olajšuje vnetje in bolečino, hudi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pudlica 70 rin., pol pudlice 50 rinarjev. Proti predplačilu K 3-16 se pošilja 4 pudlice, ali K 7—10 pudlice pošiljamo prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Val deli ambalaže imaje zakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ogel Nerudove ul. 203

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trakóczy, M. Hardetachlágov, J. Mayr.

2172

Katera je najcenejša mast?

Ceres

Jedlina mast.

Ni samo ceneja kot vsaka druga mast, ampak tudi izdatnejša. 2081

Vzeti se je mora 15 do 20% manj kot masla ali sala, potem dobite slastna jedila.

Tovarna za stole
Franceta Švelgeljna
na Bregu, p. Borovnice, Kranjske izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinjših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2805 26—22 sastonj in franko.

Ne kupite nobene ure

predno niste štali moj cenik.

	Dobite:
Nikel-Roskopf ure	K 3—
Srebrne Roskopf-ure	„ 6—
Z dvojnimi mantelnim	„ 8—
S 3 srebrnimi mantelnimi	„ 10—
Plošne jeklene ure	„ 7—
Prava „Omega“	„ 17—
Srebrne pančer-veritice	„ 2—
14karatne zlate ure	„ 19—
14karatne zlate veritice	„ 20—
14karatni zlati prstani	„ 4—
Ure na nihalo, 70 cm	„ 7—
S stolpnim zvonjenjem	„ 10—
Z muziko	„ 12—
Ure-kukavice	„ 5—
Ure za kuhinjo, 6 dni idole	„ 2-40
Budilnice z 1 zvoncem	„ 3—
Z dvojnimi zvoncem	„ 3-20
S cifernico, ki se sveti	„ 0—
Bud. s stolp. zvon in „Schlagwerk“	„ 0—

3 leta pisane garancije. — Denar nazaj, ako ne dopade

Pošlje po povzetju **zaloga ur in blaga iz zlata**

Max Böhnell, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.

sodaljeko zaprisožen strokovnjak in ocenjevalec

Zahtevajte cenik s 5000 podobami zastoni in franko.

Sanatogen

Od nad 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno potrjen kot najvšepešnejše kreplivo in osveževalno sredstvo 2011 7—5

Jači telo, krepi živce

Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franko in zastoni Bauer & Co., Berlin S W. 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 1.

FRANC JOŽEFOVA granka voda.

Šivalni stroj

lep in trpežen, že od 38 kron naprej. Ceniki zast.

L. REBOLJ
zaloga šiv. strojev in koles, Kranj.

Izjava.

Jaz Janez Grebenc, posestnik od Levstikov hiš. št. 2 pri Sv. Gregorju, obžalujem, kar sem nedavno govoril v prodajalnici „Kmetijskega društva“, v Velikih Laščah in po Velikih Laščah o gosp. Gregorju Adamiču, poslovodji „Gospodarskega društva“ v Trnovem na Notranjskem, poprej poslovodji „Kmetijskega društva“ v Velikih Laščah, preklicem vse svoje omenjeno govorjenje kot popolnoma izmišljeno in lažnjivo, ter se zahvaljujem gosp. Gregorju Adamiču, da je odstopil od svoje proti meni vložene zasebne tožbe.

V Velikih Laščah, dne 24. oktobra 1907.

2440 **Janez Grebenc, l. r.**

Brazay-Francovo-žganje

je nad 40 let preizkušeno domače sredstvo, posebno proti migreni, iufuenci, trganju, revmatizmu, krepi oči, služi za izpiranje grla. Neprimerno izboren za masažo, najboljšo preizkušen za ohranitev las — 1/1 stekl. K 2—, 1/2 stekl. K 1-20. Dobi se povsod, kjer ne naj se obrne na **Brazay, Dunaj, III./2, Löwengasse 2 a.**

Dva učenca

se sprejmeta takoj v mizararski poduk. **Andrej Kregar**, mizar v Vižmarjih n. Ljubljano. 2461 1

Najnovejša budilnica (Wecker)

s solnim zvonjenjem z bitjem K 6—

Prva kvaliteta z masivnim kolesjem, bje ure in pol ure, zbudi glasnim stolpovim zvonjenjem, lepo p. lirano okroglo leseno okvirje, bela cifernica iz stekla 30 cm v premeru, samo K 6—.

Ista s cifernico, sveti ponoči, K 7— — 3 leta pisane garancije. Kar ne dopade, se dobi denar nazaj. Pošlje po povzetju

Max Böhnell, Dunaj IV. Margaretenstrasse 27.

Zahtevajte moj cenik s 5000 podobami zastoni in franko.

1363 10—1

Uspeh SIROLINA „ROCHE“

pri zdravljenju bolezni v sopilnih organih
oslovskem kašlju itd., prav posebno pa pri
bolezni na pljučih, je povzročil številna

manjvredna ponarejanja

katera se napravljajo in prodajajo ceneje,
toda pri uporabi preti nevarnost, da se
dosežejo nezaželjeni učinki. Priporoča se
torej, zahtevati prej ko slej **Sirolin**
„**Roche**“, in sicer izrecno v naših

izvirnih zavojih.

Dobiva se v **vseh lekarnah** po zdravniškem
priporočilu po **K 4 steklenica.** 3333

F. Hoffmann La Roche & Co.
Bazel (Svica), Grenzach (Badensko).

Združene tovarne za volnino prodajajo letos
zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kocev za konje

za ceno le **gld. 2-20 komad in gld. 4-30 za**
par 6 parov franko na dom naravnost na lastnike
konj: **Ti debeli, trajno trpežni koci so topli**
kot kožuovina, temnosivi, okoli 150 200 cm
veliki, torej lahko pokrijejo celega konja.
Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po
povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se po-
šljejo na 2214 3

Steiner-jovo komisijsko razpošiljalnico
združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taberstrasse 27 G

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugaja-
joče se zavežem vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od:
kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika
Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu,
posestnika Weichbergerja, Ilosva, Grünwalda, Zor-
kovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobro-
stany, Rosenauerja Zg. Moldava, Kahlsaa Manken-
dorf, Schenka Gerldorf, lastnika umetnega mlina
Fohringerja in dr.

Ure-budilnice s cifernico, ki sveti.

Z 1 zvoncem nav. K 2.40
Z 2 zvoncema „ 3.—
S cifernico, ki sveti „ 3.20
Marka J. Prima „ 4.—
Železniska budiln. „ 5.—
Budilnica s stolp-
zvon (Schlagw.) „ 6.—
Budilnica z muziko „ 10.—
1 leta pism. garancije. De-
nar nazaj, ako ne dopade.
Pošlje po povzetju.

MAX BÖHNEL

Dunaj IV., Margaretenst. 47

Zahtevajte moj cenik z nad-
600 podobami zastoj in
2374 franko 10-1

Dobre ohranjen gramofon

posebno priporočljiv gostilničarjem, se prodaja
po nizki ceni. Naslov: **Karol Dolencec, Želez-**
niki. 2460 2-1

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron
delavnik od 9. do 12. ure **9 kron 50 vinar. na leto.**

Druge hranilne knjižice se sprejemajo **kot gotov denar**, ne da bi se njih obrestovanje **prekinilo.**

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik.

Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

Registriran vzorec.

Bajna iluzija!

Oblastveno varovano.

1974 Najlepši kras božičnega drevesca 15-1

Ma ga ne smela pogrešati nobena krščanska družina, je moje izbojčano
briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1
popolnoma iz kovine s 6 poslašč. angeli 30 cm vis. Garantira se za funkcionalnost.

Postavlja se lahko tukaj na največje ali najmanjše drevo preprostim nasajenjem. Postavljeno na misko
tudi lahko tudi na namizno svetlo. Postavljeno na toplo peč funkcionalna tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrtil gonilno kolo, nanje pritrjeni izbojčani jekleni be-
tički pa udarjajo na troje zvoncev in blago-
zvočno, srebrnočisto zvonjenje zadoni,
mlado in staro predstavljajoč v božično
blazenost. Kos stane s kartonom in na-
vodilom vred K 1-40.

3 kosi . . .	K 4-25	9 kosa . . .	K 12-
4 . . .	5-50	12 . . .	15-
6 kosov . . .	8-"	24 . . .	29-
	36 kosov . . .	K 43-50	
	50 . . .	58-	
	100 . . .	112-	

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za bo-
žično drevesce, izvršeno veleelegantno in
posebno fino ponikljano, s sukanimi ste-
brlji za zvonce in tremi prekrasno žare-
čimi srebr. lametastimi rožami, ki potem,
ko so prižgane sveče, prekrasno odse-
vajo, kos s kart. in navod. vred K 2-.

3 kosi . . .	K 5-50	9 kosov . . .	K 15-50
4 . . .	7-25	12 . . .	20-25
6 kosov . . .	10-50	24 . . .	39-50
	36 kosov . . .	K 57-50	
	50 . . .	77-50	
	100 . . .	150-	

Najnovejši

stekl. nakit za božično drevesce

12 kos. sortiran/b. skrbno zaviti v kartonu, po velikosti
in izvršitvi po K -40, -60, -70, -80, 1-
120, 1-50, 2-60, 6 kos. kartonu, po velikosti in izvršitvi
po K -75, -90, 1-120. Lamet. angeliki
lasci, srebrni ali zlati, kuvert K -10, fica za orehe
100 kosov K -20, verižice iz steklenih kroglic, 1 in
pol do 2 metra dolge, po velikosti kroglic K -90,
-95, 1-20, 1-40. Srečice 24 kosov v kartonu K -50,
večje 15 kosov v kartonu K -58, držajci za sveče,
tucat K -50.

Prosimo zahtevajte katalog.

Božična nagrada.

Vsak p. a. kupce, ki od 1. sept. do 30. nov. pisмено nasenkrat naroči za najmanj 40 K blaga, dobi zastonj
za božično nagrado slararno budilko št. 4343 s po noči svetlečim se kazalnikom in pa koledar za l. 1908.

Zamena dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizikal!

Podaja se po povzetju ali denar nazaj. Na pripravo se naroči na odsek poštne nakaznice. Neobhodno je petrebo, da se pri na-
ročitvi opomni, ali naj se pošlje blago po povzetju ali če je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vsak mu naročitelja, da
naroči, čim la mogoče, blago še pred 15. decembrom, ker pošta po 15. decembru zaradi budga navala ne more dostavljati take
hitro, kakor ob navadnem času. Naslavljajte naročila satorej pravočasno na naslov:

tvornica ur v Mostu

JAN KONRAD

ces. in kralj. dvorni dobavitelj v Mostu

št. 1941 na Češkem

Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošljem zastonj in poštne prosto.

pristna Roskopf patentna re-
montoirka na sidro švicarskega
zistema z masivnim solidn. švi-
carskim kolesjem na sidro in za-
ščito za gonilno vzmet, pristno
nikljasto okrovje z varstveno
plombo in šarnirskim pokro-
vom, ovaln. robom, 36 uridoča
(ne gre samo 12 ur), okrašen in
poslačeni kazalci, najnatanč-
nejše reguliranje in 3letni garan-
cijski list, kom. 5 K, 3 kom.
14 K. S sekundnim kazalcem
6 K, 3 kosi 17 K.

Bogata izbora v mojem glav. katalogu.

Št. 7223. Denarnica iz enega
kosa, svetlorjava, safian mnogo
prostora za drobšč. 4 predeli, no-
tranja zapora na vzmet, nikl-
nasta zunanja zapora 9 cm dol-
gosti, 6 cm širokosti K 1-50.
Št. 7202. Cena dobra denarnica iz enega
kosa, modrega, gladkega, usnja tga-
nena, la zaklopca iz govedine, 4 predeli
in vizitje, 3 zapora, 9 cm dol. 6 cm
šir. K 1-35.

Boljše denarnice po K 1-85, 2-10,
2-80, 3-10, 3-50, 3-80, 4-20 in višje

Kdor kupuje blago za jesenske in zimske
obleke, naj se gotovo posluži dobro znane
trgovine

„Pri Škofu“

v Ljubljani, Pogačarjev trg (sadni trg)
v veliki mestni hiši nasproti mokaerjev.

Došlo je novo blago v veliki izbiri in po
zmerni ceni in sicer: sukneno blago za moške
in ženske, perilni parhent, volnene, svilnate in
pletene rute (kocke), šerpe in ogrinjalka, odeje
(kovtre) domačega dela, koci, jagerske srajce
in jagerske spodnje hlače za moške, ženske
in otroke, kakor tudi nogavice za moške in
ženske. 2289 8-3

Postrežba zanesljivo poštena in
dobra!

Učenca

za kolarsko obrt sprejme Ivan Prosnik,
kolar na Vrhniki. 2456 3-1

Božična premija!

!! Zastonj !!

Čisto zastonj brez vsacega plačila!

dobi vsak čitatelj tega lista železniško budilnico, ki sveti,
ali pa Roskopf uro z verižico, ako vpošlje ta inserat in
ako je naročil v času od 1. okt. do 1. dec. blaga v vred-
nosti 40 K. Zahtevajte torej takoj moj novi katalog
s 5000 slikami zastonj in poštne prosto glede
blaga iz zlata in srebra in ur. 2301 0-1

MAX BÖHREL, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.

Vinogradniki pozor!

Čas trgatve je tukaj! Vsakdo si napravi rad na tropine dobro domačo pijačo. Najboljšo in najcenejšo pi-
jačo pa napravite z mojimi naturnimi snovmi.

Pijača je popolnoma neškodljiva in se nikdar ne pokvari. Čim delj časa stoji, tem boljša je. Ime moje po
celi Avstriji in Ogrski znane tvrdke Vam jamči, da dobite najboljše blago po najnižji ceni. Opozarjam tedaj vse
cenjene posestnike, da se zaupno obračate na mojo tvrdko; le jaz sem v prijetnem položaju, da oddajam najboljše
snovi in jih tudi največ dajem. Opozarjam tudi vse posestnike na moje različne cvete za napravo okusnega oceta,
fine slivovke, drožnega žganja, brinjevca, ruma, različnih likerjev, na moj povsod priljubljen prašek za svinje, govejo
živino in konje.

Ne zamenjajte moje veletrgovine z drugimi malimi trgovinami!

2277 3

C. F. Schubert

prot. Inh. KARL SCHOLZ

Gradeo, Murplatz 10.

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

prilagoja svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepic, kakor tudi najtrpežnejših ter najfinejših čevljev.

Posiljavo zavarovala.

Vsako posrejevanje kaznivo
Edino pristeno je 85 42

Thierry-jev balzam

s zeleno smetko „redovnica“.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali 3 velike specialne steklenice s patent. zamažkom K 6.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, razlitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: s lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavlja na:

Ležaln. ehter Salom Lekarar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

A. Thierry in Pregradi Brošura s tisoči originalnih pism gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah

Poskusite! Gotovo boste zadovoljni!

Najboljše in najcenejše

kupite na drobno in debelo

v trgovini s papirnatim blagom

A. Škulj

v Ljubljani, Poljanska cesta 12,
zraven nove gimnazije 2268 6-3

2:87 (2-1) Kdor hoče dobro domačo pijačo

narediti, dobi jo najboljšo in najcenejšo pri

Fr. Humljak
Gradeo, Auenbruggergasse 26.

„Kunard Line“
Trst-New York

enaipravnejša, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker tudi ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobrega posredovanja, ne prenočevanja in aplah nobenih potniških stroškov med potjo. Potniki so prostorski, sračni in enaki; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasa dajo in karte prodaja glavni zastonjnik.

Blidnji odhod iz Trsta: Slavonia, tork 12. novembra. Altona, tork 19. novembra 1907. „Lusitania“ iz Liverpoola 2. in 30. nov.

Andrej Odiassek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri nakupu blaga za obleko, kakor nih sicer ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vposlate vzorce pri veliki trgovini bratje Lechner v Gradcu, železna hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima vsak najmočnejše blago za damske obleke črno in barvano perilno blago, posteljino, oksford, loden, sukno, vse vrste platno za perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo hiš naroča že celo vrsto let vse svoje potrebine le od tam, ker so se prepričali, da ima ta strogo realna trgovina pred očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev.

2026 12-9

Ceno češko posteljno perje

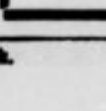
5 kg novega skubljenega K 9.60, boljlega K 12, belega, ako mehkega, skubljenega K 13; K 24 — snežnobelega, mehkega, skubljenega, K 30.—; K 36.—. Pošilja se franko p. oti povzetju. Tudi se zamenjati ali nazaj vzame proti povzetju poštne stroškov. Dr. edikt Sachsel, Lobes 150, n. Pizen, Češko.

Najcen. nakup češkega posteljnega perja

5 kg nov., dobrega, svelega, skubljenega, brez prahu K 9.40; boljši K 11.80; 5 kg dobrega napoli belega K 16.—; belo, mehko K 23.50; 5 kg snežnobelo, mehko K 28.—; K 30.—, K 34.—, K 36.—; 5 kg snežnobel, neoskubljen, K 23.—, K 26.—, K 29.—; puh siv a K 3.40, bel a 4.—40, snežnobel a K 5.80 in K 6.40 pol kg. Pošiljatev franko po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti proti povzetju poštne. Pri naročilu se prosi za natančen naslov. IVANA POLATSCHKE Janovitz a. d. Ang. 16 pri Klatovu, Češko.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in silikanje na steklo

Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Figovca
se pripravi predati dobrih in p. n. silano. občinstvu za napravo cerkvenih okens z umetnim steklarstvom ali silkanem steklo, stavnih del, napravo okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostiln in restorantov, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Nariši, ceniki in proračuni na zahtevo zastonj, mnogi spricvali za dovršena dela so cenjeni odjemalci na ogled na razpolago. 1867 52-12

FLORIAN

Je najboljšo krepcilo za želodec!

Priznana od učenjakov!

„Florian“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „Florian“ v Ljubljani.

CARLO GORTAN, Trst, Via Santa Caterina 13, prodaja

Lecerjevo jedilno olje in namizno olje.

Cene: 44, 48, 52, 56, 60, 64, 68, 72, 80 vin. pol litra. Vzorec proti 50 vin. Za vsak vzorec naj se označi cena. 1457 20-18

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in belino rok v 3 dneh. — Lonček i K 20 v.

„International“ odstrani. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine v obrazu in po rokah. — Steklenica 6 K.

Razpošilja po povzetju lekarna pri Mariji Pomagaj, Budapest, Liszt Ferencz-ter 20 2307 18-1

Käthe-jeva voda za lase

ali „Pomada“, edino in najgotovješe sredstvo za močno in naglo rast las in brade. V kratkem času presenetljiv uspeh. Cena steklenice ali lončka K 2.—, K 3.—, steklenica za poizkus K 1.40. Pošilja po povzetju gospa Käthe Menzel, Dunaj, XVIII, Schulgasse 3, 1 St. g. 2342 16-3

Učenca

sprejme takoj za mesarsko obrt Karol Černe, mesar-ki mojster, Ljubljana, Poljanska cesta 29. 2440 2-1

Železniška Roskopf 7 kron

Moja originalna „Železniška Roskopf“ anker-remontir ura ima žrno, s stekom krita kolese v rubinovitih kamnih, cilenica iz emajla, dobro i rotu prahu zaprt, pravo niklasto pokrovo, žarni pokrov, patentni „aufzug“ za urno pero, da ne poč. Vsaka ura ima kompasovo reguliranje in gre na minuto natančno pri vsakem vremenu. Prodali smo e kr državnim železnicam že nad 10 000 komadov v polno zadovoljstvo.

Brez sekundnega kazalca komad K 7 — 5 sekundnim kazalcem K 8 — 1 leta pisarne garancije. — Pošilja po povzetju

Max Böhnelt, Dunaj, IV., Margaretenstrasse 27.

Sodn. zapr. strokovnjak in ocenjevalec zbiratev cenih s 3000 podobami zastonj in franko 2302 10-1

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za mestno potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetek
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Brezvratna Pojasnila dajo se brezplačno.

Intetam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.